

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง แผนปฏิบัติการดูแล ช่วยเหลือ และคุ้มครองคนไทย
ของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงบรัสเซลส์
ต่อวิกฤตการณ์

จัดทำโดย ร้อยโท พรหมเมศ พหลพลพยุหเสนา
รหัส 8023

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 8 ปี 2559
สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ
ลิขสิทธิ์ของกระทรวงการต่างประเทศ

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง แผนปฏิบัติการดูแล ช่วยเหลือ และคุ้มครองคนไทย
ของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงบรัสเซลส์
ต่อวิกฤตการณ์

จัดทำโดย ร้อยโท พรหมเมศ พหลพลพยุหเสนา
รหัส 8023

หลักสูตรนักรับราชการทูต รุ่นที่ 8 ปี 2559
สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ
รายงานนี้เป็นความคิดเห็นเฉพาะบุคคลของผู้ศึกษา

เอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคลนี้ อนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารการทูตของกระทรวงการต่างประเทศ

ลงชื่อ.....

(เอกอัครราชทูต อู๋ม เมาลานนท์)
อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เดชา ตั้งสีฟ้า)
อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ.....

(ดร. ธีวินท์ สุพทุธิกุล)
อาจารย์ที่ปรึกษา

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ปัจจุบันทั่วโลกมีความเสี่ยงต่อการเผชิญกับวิกฤตการณ์ในรูปแบบต่างๆ ทั้งที่เกิดจากภัยธรรมชาติและการกระทำของมนุษย์ ซึ่งสร้างความเสียหายและสูญเสียไม่มากนักน้อย และการเกิดวิกฤตการณ์ในต่างประเทศหลายๆ ครั้งที่ผ่านมา มีคนไทยได้รับผลกระทบไม่มากนักน้อยด้วยเช่นกัน ซึ่งสถานเอกอัครราชทูตในฐานะหน่วยงานภาครัฐในต่างประเทศมีหน้าที่ให้ความช่วยเหลือและดูแลคนไทยตาม “นโยบายการทูตเพื่อประชาชน”

เบลเยียมเป็นหนึ่งในหลายประเทศในยุโรปที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงจากการเผชิญกับวิกฤตการณ์ โดยเมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2559 เบลเยียมต้องเผชิญกับเหตุการณ์ก่อการร้ายที่รุนแรง ซึ่งส่งผลให้มีผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตจำนวนมาก แม้ว่าวิกฤตการณ์ดังกล่าว ไม่มีคนไทยได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิต แต่สะท้อนถึงความเป็นได้ที่คนไทยจะได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ก่อการร้ายในเบลเยียม และสะท้อนถึงข้อจำกัด ความพร้อม และประสิทธิภาพของแผนอพยพเพื่อรองรับสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีอยู่แล้วเดิมของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงบรัสเซลส์ ต่อวิกฤตการณ์ที่อาจเกิดขึ้น

รายงานการศึกษานี้ได้นำกรอบแนวคิด 2 กรอบ เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรค และข้อจำกัด รวมถึงแนวทางการปรับปรุงแผนอพยพฯ ของสถานเอกอัครราชทูตฯ ให้สามารถรองรับวิกฤตการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ (1) คู่มือการบริหารความพร้อมต่อสภาวะวิกฤตของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.) ซึ่งใช้แนวคิดการบริหารโครงการจัดการความต่อเนื่อง (Business Continuity Management-BCM) เป็นมาตรฐานในการจัดทำแผนรองรับวิกฤตการณ์ และ (2) กรอบแนวคิดของ OECD Risk Management: Strategic Crisis Management รวมทั้ง ใช้แบบสอบถามความเห็นคนไทย เพื่อประกอบการศึกษาด้วย

ผลการศึกษาทำให้ทราบถึงปัจจัยสำคัญที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับภารกิจหน้าที่ของสถานเอกอัครราชทูตฯ ในการดูแล ช่วยเหลือ และคุ้มครองคนไทยในเบลเยียม ดังนี้

1) คนไทยที่พำนักในเบลเยียมส่วนใหญ่เชื่อมั่นต่อมาตรการการดูแล ช่วยเหลือและคุ้มครองคนไทยของสถานเอกอัครราชทูตฯ โดยสะดวกให้สถานเอกอัครราชทูตฯ และวัดไทยในเบลเยียมเป็นสถานที่รวมพลกรณีเกิดวิกฤตการณ์ที่จำเป็นต้องอพยพคนไทยออกจากพื้นที่เสี่ยงหรือออกจากเบลเยียม

2) ประเภทของวิกฤตการณ์ในเบลเยียม สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

(1) วิกฤตการณ์ที่คนไทยไม่ได้รับผลกระทบและสถานเอกอัครราชทูตฯ ไม่ต้องเข้าไปให้การช่วยเหลือดูแล

(2) วิกฤตการณ์ที่คนไทยได้รับผลกระทบและสถานเอกอัครราชทูตฯ ต้องเข้าไปให้ความช่วยเหลือดูแล ซึ่งวิกฤตการณ์ประเภทนี้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มย่อย คือ

(ก) กรณีที่ไม่ต้องอพยพออกจากพื้นที่ที่เกิดวิกฤตการณ์หรือออกจากประเทศเบลเยียม

(ข) กรณีที่มีความจำเป็นต้องอพยพออกจากพื้นที่ที่เกิดวิกฤตการณ์หรือออกจากประเทศเบลเยียม

ผลการศึกษาพบปัญหาอุปสรรค และข้อจำกัดของแผนอพยพฯ เดิมของสถานเอกอัครราชทูตฯ ฉบับที่วันที่ 23 มีนาคม 2555 ว่า ขาดการเตรียมความพร้อมอย่างเป็นรูปธรรม อาทิ ไม่มีการตั้งคณะทำงานในกรณีที่เกิดวิกฤตการณ์ตามที่ระบุไว้ในแผน ขาดการซักซ้อมความเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่ภายใต้สถานการณ์วิกฤต นอกจากนี้ แผนอพยพดังกล่าว ไม่มีข้อมูลเชิงลึกที่เกี่ยวข้องหรือเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินมาตรการการให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองคนไทยในกรณีวิกฤต อาทิ ข้อมูลเกี่ยวกับพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่างๆ (โดยเฉพาะกรณีหากเกิดวิกฤตการณ์นิวเคลียร์) รวมถึงข้อมูลเส้นทางการอพยพ ความล่าช้าและเสื่อมสภาพของอุปกรณ์การสื่อสารจำเป็นต่างๆ เป็นต้น

สำหรับแนวทางการปรับปรุงแผนอพยพฯ ของสถานเอกอัครราชทูตฯ ควรบูรณาการที่มประเทศไทยให้มีส่วนร่วมในภารกิจการดูแล ช่วยเหลือ และคุ้มครองคนไทยต่อวิกฤตการณ์ในเบลเยียม อาทิ การหารือร่วมกันเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการ เป็นต้น สำหรับการดำเนินการเสนอแนะให้ปรับปรุง 3 ประเด็นหลักของแผนอพยพฯ เดิม เพื่อความชัดเจน คือ

1) ปรับเปลี่ยนชื่อเรียกแผนให้เป็นแผนปฏิบัติการดูแล ช่วยเหลือ และคุ้มครองคนไทยของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงบรัสเซลส์ ต่อวิกฤตการณ์ เพื่อให้สอดคล้องต่อภารกิจในปัจจุบัน

2) ตั้งคณะทำงาน 3 คณะ คือ (1) คณะทำงานการติดตามและประเมินสถานการณ์ (2) คณะทำงานด้านโลจิสติกส์ และ (3) คณะทำงานการบริหารและประสานงานภายในสถานเอกอัครราชทูตฯ และทีมประเทศไทย

3) ปรับปรุงข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

(1) เพิ่มข้อมูลที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับแผนปฏิบัติการในกรณีเกิดวิกฤตการณ์ อาทิ เส้นทางสำหรับการอพยพ ข้อมูลของท่าอากาศยานระหว่างประเทศของเบลเยียม เป็นต้น

(2) เพิ่มรายละเอียดเกี่ยวกับสถานที่ที่ใช้เป็นจุดรวมพล เช่น ช่องทางการเดินทางไปถึงจุดรวมพล

รายงานการศึกษาฉบับนี้ ผู้ศึกษาเห็นว่า ความสำคัญของมาตรการในการการช่วยเหลือดูแลคนไทยหรือในส่วนของบริหารจัดการของสถานเอกอัครราชทูตฯ คือ ปัจจัยเกี่ยวกับความรวดเร็วในการติดตามสิ่งบอเหตุที่อาจจะนำไปสู่การเกิดวิกฤตการณ์ ความชัดเจนในหน้าที่ความรับผิดชอบของข้าราชการและเจ้าหน้าที่สถานเอกอัครราชทูตฯและทีมประเทศไทย และความชัดเจนของขั้นตอนแผนปฏิบัติงานภายใต้วิกฤตการณ์ การศึกษาครั้งนี้ จึงมีวัตถุประสงค์ที่จะปรับปรุงอพยพของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงบรัสเซลส์ ที่มีอยู่เดิมให้สามารถรองรับวิกฤตการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้ในเบลเยียม ซึ่งอาจใช้เป็นแบบอย่างที่จะนำมาใช้ปฏิบัติได้สำหรับสถานเอกอัครราชทูตไทยอื่นๆ ในยุโรปต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษาส่วนบุคคลเรื่อง “แผนปฏิบัติการดูแล ช่วยเหลือ และคุ้มครองคนไทยของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงบรัสเซลส์ ต่อวิกฤตการณ์” เกิดจากประสบการณ์การทำงานช่วงที่เกิดวิกฤตการณ์การก่อการร้ายที่กรุงบรัสเซลส์ เมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2559 ทำให้ตระหนักถึงความสำคัญ of แผนรองรับสถานการณ์ฉุกเฉินของสถานเอกอัครราชทูตฯ ซึ่งแม้ว่าเบลเยียมจะเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วก็ตาม แต่มีความเป็นไปได้ที่คนไทยอาจได้รับผลกระทบจากวิกฤตการณ์

ในอันดับต้น ผู้ศึกษาขอขอบคุณผู้บังคับบัญชา นางบุษยา แมทแล็ง เอกอัครราชทูต ณ กรุงบรัสเซลส์ ที่สนับสนุนและให้โอกาสผู้ศึกษาเข้าอบรมหลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 8 ซึ่งเป็นหลักสูตรที่มีประโยชน์อย่างยิ่งต่อพัฒนาศักยภาพของข้าราชการทั้งด้านวิชาการและการบริหาร

ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณอย่างยิ่งอาจารย์ที่ปรึกษาทั้ง 3 ท่าน คือ ท่านเอกอัครราชทูต อุ่ม เมาลานนท์ รองศาสตราจารย์ ดร. เดชา ตั้งสีฟ้า และ ดร. ชีวินท์ สุพุทธิกุล ที่กรุณาสละเวลาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อชี้แนะประเด็นที่เป็นประโยชน์ต่างๆ ทั้งด้านเนื้อหาสาระสำคัญและแนวความคิดของการจัดทำรายงานศึกษาฉบับนี้ ทำให้ผู้ศึกษาสามารถจัดทำแล้วเสร็จภายใต้ข้อจำกัดของเงื่อนไขด้านเวลา นอกจากนี้ ผู้ศึกษาขอขอบคุณเพื่อนข้าราชการทั้งรุ่นพี่ รุ่นเพื่อน และรุ่นน้องที่ช่วยสนับสนุนข้อมูลต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อรายงานการศึกษาฉบับนี้

ผู้ศึกษาขอขอบคุณผู้อำนวยการสถาบันทเววงส์วีโรปการ และเจ้าหน้าที่ของสถาบันฯ ที่เกี่ยวข้องทุกท่านที่ได้ทุ่มเทกำลังความคิด กำลังกาย และกำลังใจในการจัดเตรียมหลักสูตรนักบริหารการทูตครั้งนี้ รวมทั้งการอำนวยความสะดวกต่างๆ โดยไม่เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อย เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมท่านคนได้รับวิชาความรู้อย่างเต็มที่

สุดท้ายนี้ ผู้ศึกษาหวังว่ารายงานการศึกษาฉบับนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงบรัสเซลส์ หรือสถานเอกอัครราชทูตอื่นๆ ในยุโรปไม่มากนักน้อย หากมีข้อบกพร่องหรือประเด็นที่ยังไม่สมบูรณ์ในรายงานศึกษาฉบับนี้ ผู้ศึกษาขอน้อมรับและขออภัยมา ณ ที่นี้ ด้วย

พรหมเมศ พหลพลพยุหเสนา

สิงหาคม 2559

สารบัญ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ง
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญภาพ	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ภูมิหลัง ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	3
1.3 คำถามการศึกษา	4
1.4 สมมุติฐานการศึกษา	4
1.5 ขอบเขตการศึกษา วิธีการดำเนินการศึกษา และระเบียบวิธีการศึกษา	4
1.6 ประโยชน์ของการศึกษา	5
1.7 นิยามคำศัพท์	5
บทที่ 2 กรอบแนวคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
2.1 กรอบแนวคิด	7
2.2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	12
2.3 สรุปกรอบแนวคิด	14
บทที่ 3 ผลการศึกษา	15
3.1 การศึกษาความต้องการของคนไทยในกรณีเกิดวิกฤตการณ์	15
3.2 สภาวะความเสี่ยงต่อการเกิดวิกฤตการณ์ในเบลเยียม	16
3.3 ความสอดคล้องของแผนอพยพเพื่อรองรับสถานการณ์ฉุกเฉิน ของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงบรัสเซลส์ ฉบับวันที่ 23 มีนาคม 2555	19
3.4 การปรับปรุงแผนอพยพเดิมของสถานเอกอัครราชทูตฯ	22
บทที่ 4 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	23
4.1 สรุปผลการศึกษา	23
4.2 ข้อเสนอแนะ	24
บรรณานุกรม	28
ภาคผนวก	30
ก ข้อมูลทางภูมิศาสตร์และระบอบการปกครองของราชอาณาจักรเบลเยียม	31
ข แผนที่ตั้งโรงงานไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์เบลเยียม	32
ค มาตรฐานของแนวทางการบริหารความต่อเนื่อง (Business Continuity Management- BCM)	33
ง แผนการบริหารจัดการความต่อเนื่องสำหรับหน่วยงานภาครัฐ	34

จ	สรุปผลการสำรวจความต้องการของคนไทยต่อสถานเอกอัครราชทูตต่อกรณี การเกิดวิกฤตการณ์	38
ฉ	วิกฤตการณ์ในเบลเยียม (ช่วงปี 2543-2558)	39
ช	แผนอพยพเพื่อรองรับสถานการณ์ฉุกเฉินสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุง บรัสเซลส์	40
	ประวัติผู้เขียน	45

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1	วัฏจักรการบริหารจัดการในสภาวะวิกฤต	8
ภาพที่ 2	มาตรฐาน BS 25999	8
ภาพที่ 3	โครงสร้างแผนบริหารจัดการความต่อเนื่อง	10
ภาพที่ 4	แผนที่ประเทศเบลเยียม	31
ภาพที่ 5	แผนที่ที่ตั้งโรงงานไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์ของเบลเยียม	32
ภาพที่ 6	ตัวอย่างโครงสร้างคณะบริหารความต่อเนื่องของหน่วยงาน	36

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ภูมิหลัง ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

1.1.1 ภูมิหลังความเป็นมา

ในปัจจุบัน ประเทศต่างๆ ทั่วโลกมีความเสี่ยงที่จะต้องเผชิญกับวิกฤตการณ์ในรูปแบบต่างๆ อย่างที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ในช่วง 10-15 ปีที่ผ่านมา เกิดวิกฤตการณ์รุนแรงหลายครั้ง สร้างความเสียหายอย่างหนักต่อชีวิตและทรัพย์สิน ทั้งที่เกิดจากภัยธรรมชาติ อาทิ พายุเฮอริเคนแคทรินาที่สหรัฐอเมริกาเมื่อปี 2548 พายุหมุนนาร์กิสที่เมียนมาร์เมื่อปี 2551 แผ่นดินไหวที่คาบสมุทรมอริเชียส ภาคโทโฮกุ ประเทศญี่ปุ่นเมื่อปี 2554 และที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ อาทิ การก่อการร้ายที่กรุงปารีส (วันที่ 13 พฤศจิกายน 2558) กรุงบรัสเซลส์ (วันที่ 22 มีนาคม 2559) เป็นต้น

ผู้ศึกษาได้ค้นคว้า (บนพื้นฐานของเวลาในการศึกษาที่จำกัด) คำนิยามของ “วิกฤตการณ์” พบว่ามีนักวิชาการและผู้ที่เกี่ยวข้องด้านบริหารจัดการในสภาวะวิกฤตหลายท่านนิยาม “วิกฤตการณ์” ในบทความและผลงานวิจัยไว้หลากหลายขึ้นอยู่กับบริบทและสถานการณ์ที่ศึกษาวิจัย ซึ่งผู้ศึกษาระบุไว้ในหัวข้อนิยามคำศัพท์ อย่างไรก็ตาม เมื่อวิเคราะห์จากนิยามต่างๆ แล้ว สามารถสรุปปัจจัยหลักๆ ของวิกฤตการณ์ คือ เป็นสถานการณ์ในทางลบ มีผลกระทบรุนแรง เกิดขึ้นฉับพลัน และมีความจำเป็นต้องเข้าไปบริหารจัดการอย่างเร่งด่วน

เบลเยียมเป็นหนึ่งในหลายประเทศที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงการเกิดวิกฤตการณ์ โดยในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา ได้เกิดวิกฤตการณ์หลายครั้ง แต่ไม่มีความรุนแรงที่ส่งผลกระทบต่อคนไทย ในระดับที่สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงบรัสเซลส์ ต้องเข้าไปให้ความช่วยเหลือ ซึ่งส่วนใหญ่สาเหตุเกิดจากภัยธรรมชาติ อาทิ อุทกภัย วาตภัย แต่เมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม 2557 เบลเยียมได้เผชิญกับวิกฤตการณ์ที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ โดยมีผู้ก่อเหตุใช้ปืนพกและปืนกลกราดยิงใส่ผู้เยี่ยมชมในพิพิธภัณฑ์ยิวที่กรุงบรัสเซลส์ ส่งผลให้มีผู้เสียชีวิต 4 คน และรัฐบาลเบลเยียมประกาศยกระดับการเตือนภัยก่อการร้ายเป็นระดับ 4¹ ในวันรุ่งขึ้น และเหตุการณ์การก่อการร้ายที่กรุงปารีสเมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน 2558 ซึ่งปรากฏผลว่า ผู้ก่อการร้ายดังกล่าวใช้เบลเยียมเป็นฐานเตรียมการวางแผนและเป็นช่องทางหลบหนี ทำให้บางสำนักข่าว² เริ่มรายงานการที่เบลเยียมเป็นประเทศในยุโรปที่มี

¹ Coordination Unit for Threat Assessment (CUTA) เป็นหน่วยงานที่ประเมินสถานการณ์ภัยการก่อการร้ายของเบลเยียม ซึ่งมีอยู่ 4 ระดับ คือ (1) ระดับที่ 1 สถานการณ์ปกติ (2) ระดับที่ 2 มีความเป็นไปได้น้อย (3) ระดับ 3 มีความเป็นไปได้สูงและอาจเกิดขึ้นจริง และ (4) ระดับ 4 มีความเป็นไปได้สูงสุดและสามารถเกิดขึ้นได้ทันทีทุกเมื่อ

² อาทิ La Libre Belgique รายงานในผลการเข้ามาตรวจสอบจำนวนผู้ก่อการร้ายในเบลเยียม CNN รายงานเหตุการณ์การก่อการร้ายที่กรุงบรัสเซลส์

จำนวนผู้ก่อการร้ายหรือผู้สมัครไปรบที่ซีเรียและอิรักมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับอัตราส่วนของประชากร (เบลเยียมมีประชากรประมาณ 11 ล้านคน³)

1.1.2 ความสำคัญของปัญหา

สำหรับประเทศไทยในช่วง 10 ปี ที่ผ่านมา ประสบกับวิกฤตการณ์ที่เกิดจากภัยธรรมชาติสองครั้งใหญ่ คือ (1) วิกฤตการณ์สึนามิในปี 2547 และ (2) วิกฤตการณ์อุทกภัยครั้งรุนแรงในช่วงปลายปี 2554 ซึ่งสร้างความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินเป็นอย่างมาก ทำให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนตระหนักถึงการเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับวิกฤตการณ์ต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ทุกเมื่อ โดยมีการศึกษาแนวทาง วิธีการ และแผนการรองรับต่อวิกฤตการณ์ที่อาจเกิดขึ้นอย่างฉับพลัน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ได้จัดคู่มือการบริหารความพร้อมต่อสภาวะวิกฤต เมื่อวันที่ 31 มกราคม 2556 เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดสำหรับหน่วยงานภาครัฐใช้ประกอบการจัดทำแผนปฏิบัติการภายใต้วิกฤตการณ์

เมื่อพิจารณาจากวิกฤตการณ์ที่เกิดจากภัยธรรมชาติและจากการกระทำของมนุษย์สามารถสรุปว่า วิกฤตการณ์สามารถเกิดขึ้นได้อย่างฉับพลันและทั่วทุกมุมโลก และประเทศไทยในฐานะมิตรประเทศมีนโยบายให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศที่ประสบวิกฤตการณ์ในรูปแบบต่างๆ ตามความจำเป็นและเหมาะสม รวมถึงให้ความช่วยเหลือ ดูแลคนไทยที่พำนักในประเทศนั้นๆ โดยหน่วยงานภาครัฐในต่างประเทศ⁴

“นโยบายการทูตเพื่อประชาชน” เป็นหนึ่งในนโยบายด้านการต่างประเทศ ซึ่งเป็นหนึ่งในส่วนประกอบสำคัญของนโยบายของรัฐบาลในการบริหารราชการแผ่นดิน โดยมีแนวทางการดำเนินนโยบายให้ความคุ้มครองและดูแลคนไทยในต่างประเทศที่มีสถานเอกอัครราชทูตเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทและหน้าที่รับผิดชอบต่อการกิจดังกล่าว ซึ่งถือเป็นภารกิจสำคัญและต้องมีการเตรียมความพร้อมทั้งด้านงบประมาณ บุคลากร และอุปกรณ์เครื่องมือที่จำเป็นต่างๆ ต่อกรณีฉุกเฉินที่อาจเกิดขึ้น

สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงบรัสเซลส์ จึงได้จัดทำแผนรองรับสถานการณ์วิกฤตภายใต้ชื่อ “แผนอพยพเพื่อรองรับสถานการณ์ฉุกเฉิน”⁵ ซึ่งกำหนดแผนปฏิบัติการไว้ 5 ระดับ ตาม

³ Direction générale statistique, Statistiques démographiques, [about belgium](http://www.belgium.be/en/about_belgium/country) [Online], Available from: http://www.belgium.be/en/about_belgium/country [2016]

⁴ หน่วยงานภาครัฐในต่างประเทศ หมายถึง สถานเอกอัครราชทูตไทยประจำต่างประเทศ คณะผู้แทนถาวรไทยประจำองค์การระหว่างประเทศ สำนักงานการค้าและเศรษฐกิจไทย ณ ไทเป และสถานกงสุลใหญ่ของไทยประจำเมืองต่างๆ ในต่างประเทศ

⁵ สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงบรัสเซลส์ จัดทำแผนอพยพเพื่อรองรับสถานการณ์ฉุกเฉิน เมื่อเดือนมีนาคม 2555

สภาวะวิกฤตของสถานการณ์จากระดับปกติจนถึงวิกฤตการณ์ที่มีความจำเป็นต้องอพยพคนไทยในเบลเยียม⁶

สำหรับกรณีการเกิดเหตุการณ์ก่อการร้ายที่สนามบินและสถานีรถไฟฟ้าใต้ดินในกรุงบรัสเซลส์ เมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2559 ซึ่งแม้ไม่ได้สร้างความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของคนไทยในเบลเยียม แต่กรณีดังกล่าวสะท้อนความเป็นไปได้หรือความเสี่ยงที่คนไทยอาจได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ก่อการร้ายดังกล่าว กอปรกับหน่วยงานด้านความมั่นคงเบลเยียม⁷ยังคงยืนยันความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ก่อการร้ายขึ้นในอนาคต และการที่เบลเยียมมีโรงงานไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์⁸ ก็มีความเสี่ยงที่จะตกเป็นเป้าหมายของการก่อการร้ายด้วยเช่นกัน

ในส่วนของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงบรัสเซลส์ เหตุการณ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงการที่ “แผนอพยพเพื่อรองรับสถานการณ์ฉุกเฉิน” ของสถานเอกอัครราชทูตฯ ที่มีอยู่ยังไม่สามารถใช้ในทางปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เนื่องจากแผนอพยพดังกล่าวกำหนดขั้นตอนดำเนินการกว้างๆ ไม่ได้ศึกษาขั้นตอนรายละเอียด และไม่มีการฝึกและจำลองปฏิบัติการจริง รวมทั้งยังไม่ได้กำหนดบทบาทของเจ้าหน้าที่ที่จะต้องรับผิดชอบในด้านต่างๆ อย่างชัดเจน ซึ่งในช่วงวันเกิดเหตุการณ์ดังกล่าว เครือข่ายโทรศัพท์ของกรุงบรัสเซลส์ไม่สามารถใช้งานได้เป็นเวลา 1 วัน⁹

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

รายงานฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหา ข้อบกพร่อง และอุปสรรคของแผนอพยพเพื่อรองรับสถานการณ์ฉุกเฉินของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงบรัสเซลส์ ต่อวิกฤตการณ์ ซึ่งเป็นแผนที่ใช้ในการดูแล ช่วยเหลือ และคุ้มครองคนไทยในเบลเยียม โดยจะศึกษาประเด็นที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1.2.1 ปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดต่างๆ ของแผนอพยพเดิมของสถานเอกอัครราชทูตฯ ในการรับมืออย่างทันทั่วทั้งที่และมีประสิทธิภาพเมื่อเกิดวิกฤตการณ์

1.2.2 แนวทางปรับปรุงแผนอพยพของสถานเอกอัครราชทูตฯ ที่มีอยู่ให้สามารถรองรับต่อวิกฤตการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

⁶ ตัวเลขการลงทะเบียนการลงทะเบียนกับสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงบรัสเซลส์ เมื่อปี 2558 ปรากฏว่า มีคนไทยที่อาศัยในราชอาณาจักรเบลเยียมจำนวน 4,000 คน ส่วนใหญ่จะเป็นคู่สมรสของชาวเบลเยียมและอาศัยอยู่ทางตอนเหนือของเบลเยียม (เขตภูมิภาคฟลานเดอร์ส) แต่ก็มีคนไทยจำนวนหนึ่งที่ประกอบธุรกิจส่วนตัว อาทิ ร้านอาหารไทย ร้านอาหารไทย เป็นต้น สำหรับแรงงานไทยในเบลเยียมมีจำนวนไม่มากนัก ส่วนใหญ่จะเป็นพ่อครัวแม่ครัว หรือพนักงานในร้านนวดแผนโบราณ เบลเยียมมีวัดไทย 4 แห่ง คือ (1) วัดไทยธรรมาราม เมือง Waterloo (เขตวัลลูน) (2) วัดพุทธาราม เมือง Sint-Niklaas (เขตฟลานเดอร์ส) (3) วัดธัมมปทีป เมือง Mechelen (เขตฟลานเดอร์ส) และ (4) วัดพระธรรมกายเบลเยียม เมือง Aalst (เขตฟลานเดอร์ส) นอกจากนี้ ยังมีสมาคมชุมชนไทยอีกหลายสมาคม อาทิ สมาคมเพื่อนไทยในเบลเยียม สมาคมไทย-ฟลามส์ ภาคผนวก ก

⁷ หน่วยงานด้านความมั่นคงเบลเยียม อาทิ ศูนย์ปฏิบัติการ Crisis Center, Coordination Unit for Threat Assessment (CUTA)

⁸ โรงงานผลิตไฟฟ้านิวเคลียร์เบลเยียมมีจำนวน 4 แห่ง คือ ที่เมือง Huy เมือง Dole เมือง Mol และเมือง Fleurus ซึ่งมีอายุการใช้งานกว่า 30 ปี ภาคผนวก ข

⁹ เครือข่ายโทรศัพท์ในกรุงบรัสเซลส์และปริมณฑล ไม่สามารถใช้งานได้หลังจากเกิดเหตุการณ์ประมาณ 3 ชั่วโมง

1.3 คำถามการศึกษา

สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงบรัสเซลส์ ควรจะปรับปรุงแผนอพยพฯ ที่จัดทำเมื่อเดือน มีนาคม 2555 ให้สามารถรองรับต่อวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นในสภาวะปัจจุบันและอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างไร

1.4 สมมุติฐานการศึกษา

สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงบรัสเซลส์ มีแผนรองรับสถานการณ์ฉุกเฉิน ฉบับปรับปรุงแก้ไขสามารถใช้ในทางปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและครอบคลุมต่อสถานการณ์วิกฤตต่างๆ มีการระบุนโยบายเตรียมความพร้อมทั้งบุคลากร อุปกรณ์และเครื่องมือ และขั้นตอนการดำเนินการ

1.5 ขอบเขตการศึกษา วิธีการดำเนินการศึกษา และระเบียบวิธีการศึกษา

1.5.1 ขอบเขตการศึกษา

รายงานส่วนบุคคลฉบับนี้ศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดของแผนอพยพฯ เพื่อรองรับสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีอยู่ในปัจจุบันของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงบรัสเซลส์ ในเชิงปฏิบัติ โดยใช้ประสบการณ์การปฏิบัติหน้าที่ระหว่างเกิดเหตุการณ์การก่อการร้ายที่กรุงบรัสเซลส์ตามนัยข้อ 1.1.2 ซึ่งมีขอบเขตของการศึกษา ดังนี้

- 1) ความสอดคล้องของแผนอพยพฯ เพื่อรองรับสถานการณ์ฉุกเฉินเดิมของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงบรัสเซลส์ ต่อสถานการณ์วิกฤตในปัจจุบัน
- 2) การปรับปรุงแผนอพยพฯ ที่มีอยู่เดิมให้สามารถครอบคลุมเพื่อรองรับต่อสถานการณ์วิกฤตต่างๆ ทั้งในปัจจุบันและที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

1.5.2 วิธีการดำเนินการศึกษา และระเบียบวิธีการศึกษา

- 1) ศึกษาจากประสบการณ์จริงจากการปฏิบัติหน้าที่ในช่วงที่เกิดเหตุการณ์ก่อการร้ายเมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2559 ที่กรุงบรัสเซลส์ และแผนรองรับสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีอยู่ของสถานเอกอัครราชทูตฯ ภายใต้ชื่อ “แผนอพยพฯ เพื่อรองรับสถานการณ์ฉุกเฉิน”
- 2) ใช้คู่มือการบริหารความพร้อมต่อสภาวะวิกฤตของสำนักงาน ก.พ.ร. และแนวทางการบริหารความเสี่ยงของ OECD¹⁰ รวมถึงแนวปฏิบัติเกี่ยวกับแผนสถานการณ์วิกฤตของเบลเยียม เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา
- 3) จัดทำแบบสอบถามคนไทยในเบลเยียม เพื่อทราบถึงความต้องการและความคาดหวังของคนไทยต่อสถานเอกอัครราชทูตฯ รวมถึงทราบถึงเขตที่อยู่ของ คนไทยในเบลเยียม เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการศึกษา

¹⁰ องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Co-operation and Development –OECD) ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 16 เมษายน 2491 (ซึ่งเรียนชื่อในสมัยนั้นว่า Organization for European Economic Co-operation) ปัจจุบันมีสมาชิกทั้งหมด 34 ประเทศ

1.6 ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา

1.6.1 ทราบถึงปัญหาอุปสรรค และข้อจำกัดของแผนอพยพเพื่อรองรับสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีอยู่เดิมของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงบรัสเซลส์ และความคาดหวังของคนไทยในกรณีเกิดวิกฤตการณ์¹¹

1.6.2 เป็นแนวทางการปรับปรุงแผนรองรับสถานการณ์ฉุกเฉินของสถานเอกอัครราชทูตฯ เพื่อให้การดูแล ช่วยเหลือ และคุ้มครองคนไทยในเบลเยียมต่อวิกฤตการณ์ต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต มีความครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ ซึ่งแผนอพยพที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขใหม่ดังกล่าว อาจนำมาใช้เป็นแบบอย่างสำหรับสถานเอกอัครราชทูตไทยอื่นๆ ในยุโรปได้ต่อไป

1.7 นิยามคำศัพท์

รายงานการศึกษานี้ ผู้ศึกษาเห็นว่า คำศัพท์สำคัญที่มีความเกี่ยวเนื่องหลักกับเนื้อหาสาระการศึกษาในบทต่อไป ที่ควรจะมีการนิยามคำศัพท์ไว้ 3 คำศัพท์ คือ (1) วิกฤตการณ์ (2) การก่อการร้าย และ (3) พลังงานนิวเคลียร์ เนื่องจากคำศัพท์ดังกล่าวเป็นคำที่มีผลต่อการศึกษาถึงปัญหา อุปสรรค และแนวทางการปรับปรุงแผนอพยพฯ ที่มีอยู่ของสถานเอกอัครราชทูตฯ ให้มีความสอดคล้องและมีประสิทธิภาพ

1.7.1 วิกฤตการณ์

ตามที่คุณศึกษาได้กล่าวไว้ข้างต้นถึงการนิยามคำศัพท์ “วิกฤตการณ์” ซึ่งมีนักวิชาการและผู้ที่เกี่ยวข้องหลายท่านที่ได้นิยามคำศัพท์ดังกล่าวไว้ในหลากหลายในบทความและงานวิจัยขึ้นอยู่กับบริบทและสถานการณ์ที่ศึกษาวิจัย สำหรับรายงานการศึกษานี้ เห็นว่าการวิเคราะห์ความหมายหรือการให้นิยามของ “วิกฤตการณ์” ควรให้ความสำคัญต่อปัจจัยลักษณะและประเภทของวิกฤตการณ์ จึงขอนำนิยามที่เกี่ยวกับลักษณะและประเภทต่างๆ สรุป ดังนี้

1) เชิงลักษณะ วิกฤตการณ์ คือ สถานการณ์ใดๆ ที่กำลังคุกคาม หรือสามารถคุกคามให้เกิดความเสียหายต่อคนและทรัพย์สิน ทำให้เกิดการชะงักงันอย่างร้ายแรงต่อการดำเนินกิจการ มีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อภาพลักษณ์และชื่อเสียง¹²

2) เชิงประเภท วิกฤตการณ์สามารถแบ่งเป็น 2 ประเภท¹³ คือ (1) วิกฤตการณ์ที่เกิดโดยตั้งใจ (Intentional crisis) อาทิ การก่อการร้าย และ (2) วิกฤตการณ์ที่เกิดโดยไม่ได้ตั้งใจ (Unintentional crisis) อาทิ อุทกภัย แผ่นดินไหว โรคระบาด

¹¹ ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามคนไทยที่มาติดต่อสถานเอกอัครราชทูตฯ

¹² Jonathan Bernstein, The 10 Steps of Crisis Communications [Online], 2013, Available from: <http://www.bernsteincrisismanagement.com/the-10-steps-of-crisis-communications/>

¹³ Robert R. Ulmer, Timothy L. Sellnow and Matthew W. Seeger, Effective Crisis Communication Moving From Crisis to Opportunity, 3rd ed (United State of America, SAGE Publications, 2015), pp. 10-14.

1.7.2 การก่อการร้าย (Terrorism)¹⁴

ผู้ศึกษาได้ค้นคว้าคำนิยามของการก่อการร้าย และได้พบการกล่าวถึงที่มาของคำว่า การก่อการร้าย ซึ่งเห็นว่าเป็นประเด็นที่น่าสนใจ จึงขอนำมารวมไว้ในหมวดหัวข้อนี้ด้วย โดยการก่อการร้ายเป็นคำในภาษาฝรั่งเศสกำเนิดจากเหตุการณ์รุนแรงทางการเมืองในฝรั่งเศส หลังการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบ สมบูรณาญาสิทธิราชเป็นระบอบสาธารณรัฐเมื่อปี พ.ศ. 2332 เนื่องจากได้มีประชาชนกลุ่มหนึ่งพยายามก่อความไม่สงบขึ้นโดยใช้วัตถุระเบิดเป็นอาวุธทำให้มีผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตจำนวนมาก รวมถึงทรัพย์สินของประชาชน รัฐบาลฝรั่งเศสได้ดำเนินการปราบปรามและลงโทษผู้กระทำผิดอย่างรุนแรง ดังนั้น ชาวฝรั่งเศสจึงได้เรียก การกระทำอันรุนแรงในช่วงนั้นเรียกว่า “Terrorism” และเรียกการปกครองของรัฐบาลฝรั่งเศสระหว่างปี พ.ศ. 2336-2337 ว่าเป็น “ยุคแห่งความหวาดกลัว” (Reign of Terror)

สำหรับการนิยามคำศัพท์ “การก่อการร้าย” ในปัจจุบันยังไม่มียุทธศาสตร์หรือนักวิชาการใดให้คำนิยามที่ชัดเจน เป็นกลาง และมีมาตรฐานเดียวกัน อย่างไรก็ตาม มุ่งองค์กรและนักวิชาการสำคัญๆ พยายามให้คำจำกัดความที่มีความแตกต่างหลากหลายกันออกไป อาทิ สำนักงานประมวลข่าวกลางสหรัฐฯ (Central Intelligence Agency: CIA) ระบุว่าหมายถึงปฏิบัติการรุนแรงที่มีเหตุจูงใจทางการเมือง (Politically Motivated Violence) และมีการเตรียมการล่วงหน้าหรือคิดไว้ก่อนล่วงหน้า (Premeditated) ที่กระทำต่อเป้าหมายซึ่งไม่สามารถสู้รบได้ (Noncombatant Targets) และกระทำโดยขบวนการหรือกลุ่มที่มีได้เป็นของรัฐ (Sub-National Groups) หรือกระทำโดยสายลับของรัฐ (Clandestine State Agents)

1.7.3 พลังงานนิวเคลียร์¹⁵

เทคโนโลยีที่ออกแบบมาเพื่อนำพลังงานจากอะตอมของสสารมาใช้งาน โดยอาศัยเตาปฏิกรณ์ปรมาณู แม้ว่าในปัจจุบันพลังงานนิวเคลียร์ที่มีการนำมาใช้ จะได้มาโดยอาศัยปฏิกิริยานิวเคลียร์แบบแตกตัวเพียงอย่างเดียว แต่ในอนาคตอาจจะสามารถนำประโยชน์จากปฏิกิริยานิวเคลียร์แบบอื่นมาใช้ได้ เช่น ปฏิกิริยานิวเคลียร์แบบรวมตัว พลังงานที่ได้จากปฏิกิริยานิวเคลียร์ในเตาปฏิกรณ์ปรมาณู จะใช้ในการต้มน้ำเพื่อผลิตไอน้ำที่จะใช้เปลี่ยนไปเป็นพลังงานกลสำหรับผลิตกระแสไฟฟ้าหรือจุดประสงค์อื่น สำหรับเบลเยียมมีการนำพลังงานนิวเคลียร์มาใช้ในการผลิตไฟฟ้า

¹⁴ กองทัพบกไทย, บทความการก่อการร้ายสากล และหน่วยต่อต้านการก่อการร้ายสากลของต่างประเทศ [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.rta.mi.th/25010u/data/pdf/การก่อการร้ายสากลและหน่วยต่อต้านการก่อการร้ายสากลของต่างประเทศ.pdf>.

¹⁵ ฝ่ายวิศวกรรมนิวเคลียร์ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย, โรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์ [ออนไลน์], แหล่งที่มา: http://projects-pdp2010.egat.co.th/projects4/index.php?option=com_content&view=article&id=6:nuclear-power-plants&catid=5:general-knowledge-about-renewable-energy

บทที่ 2

กรอบแนวคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

2.1 กรอบแนวคิด

การที่สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงบรัสเซลส์ เป็นหน่วยงานภาครัฐ และต้องปฏิบัติภารกิจภายใต้กฎและระเบียบการบริหารราชการแผ่นดิน การนำทฤษฎีหรือกรอบแนวคิดต่างๆ มาใช้ในการศึกษาวิเคราะห์ ผู้ศึกษาเห็นว่าควรต้องคำนึงถึงการนำไปใช้ในทางปฏิบัติของหน่วยงานราชการด้วยเช่นกัน จึงใช้คู่มือการบริหารความพร้อมต่อสภาวะวิกฤตของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.) ฉบับวันที่ 31 มกราคม 2556 เป็นกรอบแนวคิดการศึกษาวิเคราะห์ และแนวทางการบริหารวิกฤตการณ์ของ OECD ซึ่งเป็นกรอบแนวคิดระหว่างประเทศ เป็นกรอบปฏิบัติสำหรับรายงานการศึกษาฉบับนี้ เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค ข้อบกพร่องต่างๆ และใช้เป็นแนวทางปรับปรุงให้แผนอพยพฯ ที่มีอยู่ของสถานเอกอัครราชทูตฯ ให้มีความสมบูรณ์และสามารถใช้ในทางปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพเมื่อเกิดวิกฤตการณ์

2.1.1 คู่มือการบริหารความพร้อมต่อสภาวะวิกฤตของสำนักงาน ก.พ.ร.

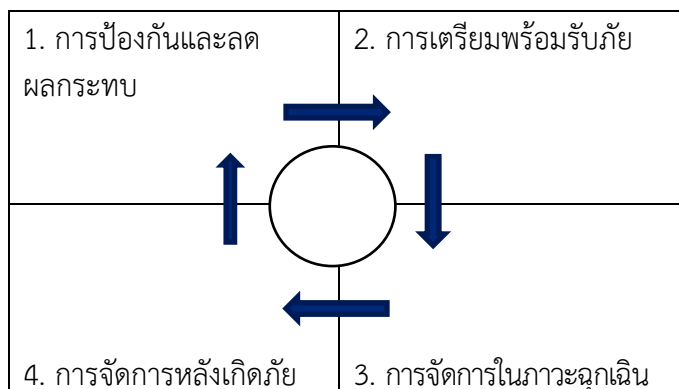
คู่มือการบริหารดังกล่าวแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ แนวทางการเตรียมความพร้อมของหน่วยงานต่อสภาวะวิกฤต และการพัฒนาแผนความต่อเนื่อง สรุปได้ ดังนี้

2.1.1.1 แนวทางการเตรียมความพร้อมของหน่วยงานต่อสภาวะวิกฤต

วัฏจักรการบริหารจัดการในสภาวะวิกฤตสามารถแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน¹⁶ ดังปรากฏตามภาพที่ 1 มีวัตถุประสงค์ (Objectives) เพื่อ (ก) เป็นแนวทางในการบริหารความต่อเนื่องของการปฏิบัติงานในสภาวะวิกฤต (ข) ให้หน่วยงานมีการเตรียมความพร้อมล่วงหน้า (ค) ลดผลกระทบจากการหยุดชะงักในการดำเนินงาน¹⁷ และ (ง) บรรเทาความเสียหายให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

¹⁶ 1. การป้องกันและลดผลกระทบ 2. การเตรียมพร้อมรับภัย 3. การจัดการในภาวะฉุกเฉิน และ 4. การจัดการหลังเกิดภัย

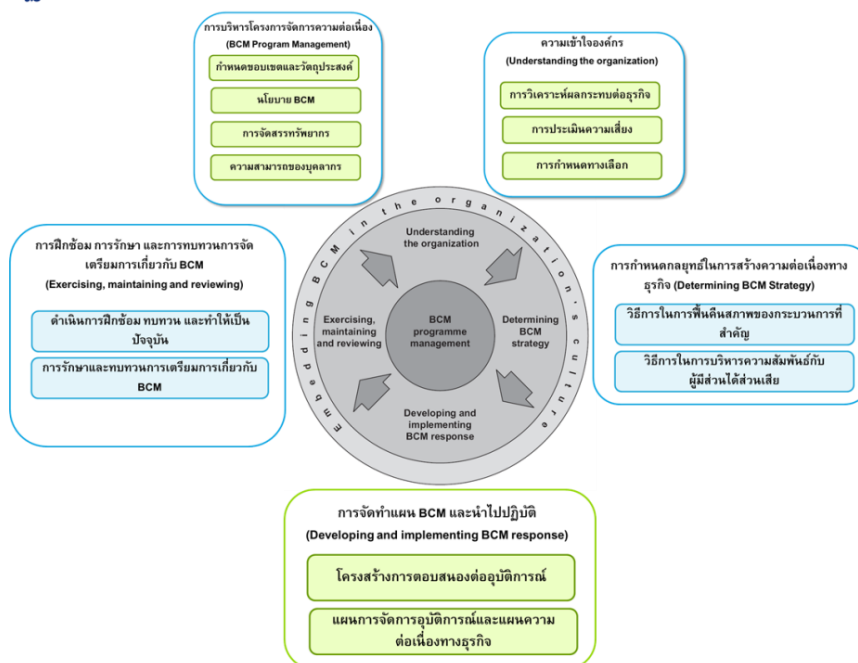
¹⁷ ผลกระทบด้านเศรษฐกิจการเงิน การให้บริการ สังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

ภาพที่ 1 วัฏจักรการบริหารจัดการในสภาวะวิกฤต

คู่มือดังกล่าวใช้แนวทางการบริหารความต่อเนื่อง (Business Continuity Management) โดยได้ใช้มาตรฐาน BS25999¹⁸ ซึ่งกำหนดองค์ประกอบหลัก 6 ประการ เพื่อเป็นวงจรการบริหารความต่อเนื่อง (ภาพที่ 2) ดังนี้

มาตรฐานสากล BS25999 Business Continuity Management

ภาพที่ 2 มาตรฐาน BS 25999

¹⁸ หนึ่งในมาตรฐานสากลของ Business Continuity Management : ภาคผนวก ค

1) การบริหารโครงการจัดการความต่อเนื่อง (BCM Programme Management) เปรียบเป็นองค์ประกอบหลักและขั้นตอนแรกของการบริหารความต่อเนื่อง ซึ่งผู้บริหารต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำ เพื่อให้การจัดทำ BCM เป็นไปอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ โดยกำหนดกรอบและโครงสร้างของ BCM รวมถึงจัดตั้งคณะทำงานและกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

2) การศึกษาและทำความเข้าใจองค์กร (Understanding the Organization) เป็นการทำความรู้จักและความเข้าใจสภาพการดำเนินการของหน่วยงาน เพื่อประเมินผลกระทบหรือความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งจะนำมาประกอบการพิจารณาความเร่งด่วนของกิจกรรมต่างๆ สำหรับเป็นข้อมูลจัดลำดับความสำคัญของกระบวนการ แนวทางและกลยุทธ์ต่อไป

3) การกำหนดกลยุทธ์ในการสร้างความต่อเนื่อง BCM Determining BCM strategy) เพื่อตอบสนองต่อการหยุดชะงักของการดำเนินงานของหน่วยงาน¹⁹

4) การพัฒนาและเตรียมการตอบสนองต่อสถานการณ์ฉุกเฉิน (Developing and Implementing BCM Response) เป็นการใช้กลยุทธ์มากำหนดกรอบแผนการดำเนินการ²⁰

5) การทดสอบ ปรับปรุง และทบทวนแผน (Exercising Maintaining and Reviewing) เป็นขั้นตอนสำคัญ เพื่อให้ยืนยันว่า BCM ที่จัดทำสามารถใช้ได้จริง และเตรียมความพร้อม ตลอดจนตรวจสอบความสามารถของบุคลากร และประสิทธิภาพของแผนในการตอบสนองต่อวิกฤติการณ์ รูปแบบการทดสอบอาจมีตั้งแต่ระดับง่ายไปหายาก ดังนี้

- Call Tree คือ การซ้อมการแจ้งเหตุฉุกเฉินให้กับสมาชิกทีมงานที่เกี่ยวข้องตามผังรายชื่อทางโทรศัพท์

- Tabletop Testing คือ การประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับทุกหน่วยที่เกี่ยวข้อง โดยจำลองโจทย์สถานการณ์ขึ้นมา และลงนำแผน BCP มาพิจารณาว่า ใช้ตอบโจทย์แต่ละขั้นตอนได้หรือไม่

- Simulation คือ การทดสอบโดยจำลองสถานการณ์เสมือนจริง และลงใช้แผน BCP มาประยุกต์ใช้

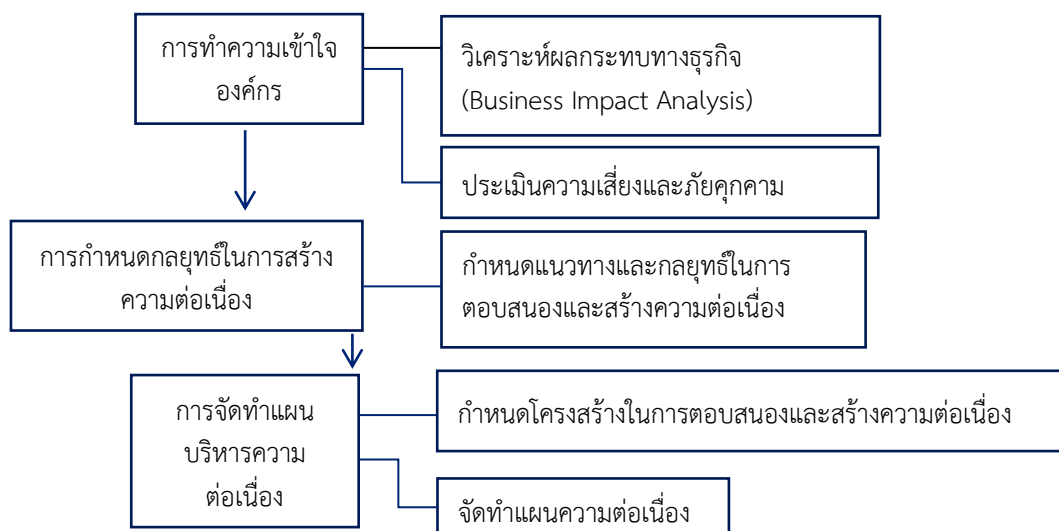
- Full BCP Exercise คือ การทดสอบเต็มรูปแบบและใกล้เคียงสถานการณ์จริงมากที่สุด

6) การปลูกฝัง BCM ให้เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมองค์กร (Embedding BCM in the organisation's culture) เพื่อให้บุคลากรมีความเข้าใจและให้ความสำคัญของ BCM รวมถึงบทบาทหน้าที่ของแต่ละคนในสถานการณ์วิกฤติ

¹⁹ ตัวอย่างของกลยุทธ์ อาทิ การกู้คืนการดำเนินงาน (Recovery Strategy) ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ต้องจัดทำก่อนการพัฒนาและเตรียมการตอบสนองต่อเหตุการณ์ในภาวะฉุกเฉิน การกำหนดการจัดการทรัพยากรที่เหมาะสม ซึ่งประกอบด้วยบุคลากร (People) สถานที่ปฏิบัติงาน (Premise) อุปกรณ์และเครื่องมือ (Equipment) เทคโนโลยี (Technology) ข้อมูล (Information) และผู้ให้บริการ (Suppliers)

²⁰ ประกอบด้วย Incident Management Plans (IMP), Emergency and Crisis Management Plan (CMP) Business Continuity Plans (BCP) and Recovery Plans (RP)

2.1.1.2 การพัฒนาแผนความต่อเนื่อง
สำหรับหน่วยงานภาครัฐ คู่มือการบริหารฯ ได้เสนอแนวทางการจัดการ
บริหารความต่อเนื่อง²¹เป็น 3 ขั้นตอนหลัก และ 5 ขั้นตอนย่อย

ภาพที่ 3 โครงสร้างแผนบริหารจัดการความต่อเนื่อง

2.1.2 OECD Risk Management : Strategic Crisis Management

OECD สรุปรูปกรอบและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการต่อวิกฤตการณ์โดยแบ่งเป็น 3 ช่วง ดังนี้

2.1.2.1 ช่วงก่อนเกิดวิกฤตการณ์ : การเตรียมความพร้อม

การเตรียมความพร้อมประกอบด้วยการพัฒนาองค์ความรู้และความสามารถในการตอบสนองต่อวิกฤตอย่างมีประสิทธิภาพ และฟื้นฟูภายหลังวิกฤตการณ์ ซึ่งมีปัจจัยสำคัญ ดังนี้

1) การประเมินความเสี่ยง (Risk assessment) ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานของการเตรียมความพร้อม โดยจะต้องวิเคราะห์ และบ่งชี้ถึงวิกฤตการณ์ที่มีความเสี่ยงและเป็นไปได้สูงต่อการเกิดขึ้น

2) ระบบการแจ้งเตือนล่วงหน้า (Early warning systems) จะอยู่บนพื้นฐานของความสามารถในการตรวจพบความเสี่ยงของการเกิดวิกฤตการณ์ เพื่อเริ่มการใช้แผนฉุกเฉิน

3) การเตรียมความพร้อมของบุคลากรและอุปกรณ์เครื่องมือ โดยบุคลากรจะต้องมีการฝึกปฏิบัติตามแผนรองรับวิกฤตการณ์ รวมถึงการซ่อมบำรุงอุปกรณ์เครื่องมือต่างๆ

²¹ ภาคผนวก ง

4) โครงสร้างคณะทำงานที่เหมาะสม และนโยบายการตอบสนองต่อ
วิกฤตการณ์ที่ชัดเจน

2.1.2.2 ช่วงเกิดวิกฤตการณ์ : การตอบสนองต่อสภาวะวิกฤต

การตอบสนองต่อวิกฤตการณ์เริ่มต้นนับตั้งแต่รับการเกิดวิกฤตการณ์ โดยจะมีขั้นตอนต่างๆ ที่จะต้องดำเนินการ คือ (1) การติดตามพัฒนาการของวิกฤตการณ์ เพื่อสามารถเลือกใช้แผนรองรับวิกฤตการณ์ที่เหมาะสม (2) ต้องมีเอกสารคู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงาน (Standard operating procedures-SOPs) ซึ่งกำหนดแนวทางการปฏิบัติหน้าที่และประสานงานของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและการสื่อสารระหว่างกัน เพื่อเป็นการเพิ่มกำลังในการตอบสนองต่อสภาวะฉุกเฉิน และ (3) บทบาทของผู้นำหน่วยงานในการสื่อสารต่อสาธารณชน และผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้คงความน่าเชื่อถือของหน่วยงาน/รัฐบาล ในการรับมือกับวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้น

2.1.2.3 ช่วงหลังวิกฤตการณ์ เป็นช่วงที่ต้องนำปัจจัยต่างๆ มาประเมินเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาปรับปรุงการเตรียมความพร้อมและแผนรองรับต่อวิกฤตการณ์

2.1.3 แนวปฏิบัติของทางการเบลเยียมต่อวิกฤตการณ์

2.1.3.1 กรณีวิกฤตการณ์ที่ไม่ใช่นิวเคลียร์ จะมีพระราชบัญญัติแห่งราชอาณาจักรเบลเยียมฉบับวันที่ 31 มกราคม 2546 ว่าด้วยการกำหนดแผนฉุกเฉินต่อเหตุการณ์และสถานการณ์วิกฤตที่มีความจำเป็นต้องบริหารจัดการและประสานงานในระดับชาติ²² ซึ่งไม่รวมวิกฤตนิวเคลียร์สรุปได้ ดังนี้

1) กำหนดประเภทความเสี่ยงต่อการเกิดวิกฤตการณ์ออกเป็น 2 ประเภท คือวิกฤตที่เกิดจากภัยธรรมชาติ (อาทิ อุทกภัย วาตภัย) และวิกฤตที่เกิดจากเทคโนโลยี ซึ่งมาจากพื้นที่ที่มีการรวมตัวของภาคอุตสาหกรรม เครือข่ายการคมนาคมและการสื่อสาร

2) การจัดระดับของแผนฉุกเฉิน ซึ่งแบ่งเป็น 4 ระดับ

ระดับที่ 1 แผนปฏิบัติการและการประสานงานในระดับชุมชน

ระดับที่ 2 เพิ่มการความเข้มข้นในแผนปฏิบัติการและการประสานงานในระดับเมืองโดยนายกเทศมนตรี

ระดับที่ 3 การประสานงานในระดับจังหวัดโดยผู้ว่าราชการจังหวัด

ระดับที่ 4 การประสานงานในระดับชาติโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

สำหรับระดับ 1-3 จะเป็นแผนปฏิบัติการที่เกี่ยวกับหน่วยงานในระดับท้องถิ่นประกอบด้วย (1) หน่วยงานด้านปฏิบัติการช่วยเหลือ (2) หน่วยงานให้ความช่วยเหลือทางการแพทย์และสาธารณสุข (3) เจ้าหน้าที่ตำรวจท้องถิ่นที่เกิดวิกฤตการณ์และภัยคุกคาม ซึ่งรวมถึงหน่วยงานด้านการสืบสวนสอบสวน (4) หน่วยงานที่จะรับผิดชอบด้านสาธารณสุขโรคและโลจิสติกส์ และ (5) หน่วยงานด้านประชาสัมพันธ์ต่อสาธารณชน

²² ราชกิจจานุเบกษาราชอาณาจักรเบลเยียม (21 กุมภาพันธ์ 2554), หน้า 8619-8625.

สำหรับระดับ 4 (วิกฤตนิวเคลียร์จัดอยู่ในระดับที่ 4) จะถือเป็นวิกฤตการณ์ที่มีความรุนแรง มีผลกระทบและความเสียหายในหลายพื้นที่รวมกัน มีความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนมาก รวมถึงเป็นภัยคุกคามต่อผลประโยชน์สำคัญของชาติและประชาชน ภายใต้แผนปฏิบัติการระดับ 4 จะมีคณะทำงานเกิดขึ้น 3 คณะ คือ (1) คณะทำงานด้านบริหารจัดการวิกฤตการณ์ ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นประธาน มีหน้าที่ในการออกมาตรการต่างๆ ขึ้นอยู่กับความรุนแรงของวิกฤตการณ์ (2) คณะทำงานประเมินสถานการณ์ มีหน้าที่ติดตามและประเมินพัฒนาการของวิกฤตการณ์ และรายงานให้คณะทำงานด้านบริหารจัดการวิกฤตการณ์ และ (3) คณะทำงานการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้สาธารณชนรับทราบสถานะของวิกฤตการณ์

2.1.3.2 กรณีวิกฤตการณ์นิวเคลียร์

มีพระราชบัญญัติแห่งราชอาณาจักรเบลเยียมฉบับ วันที่ 17 ตุลาคม 2546 ซึ่งกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับแผนปฏิบัติการของหน่วยงานเบลเยียมต่างๆ รวมถึงการจัดโซนกลุ่มเสี่ยงโดยวัดจากระยะทางที่ห่างจากโรงงานไฟฟ้านิวเคลียร์ในรัศมี 20 กิโลเมตร และมีการสำรองยาสำหรับป้องกันกัมมันตภาพรังสี

2.2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

รายงานการศึกษาฉบับนี้เป็นการศึกษาแผนปฏิบัติการการดูแล ช่วยเหลือ และคุ้มครองคนไทยในเบลเยียมของสถานเอกอัครราชทูตฯ ในวิกฤตการณ์ ซึ่งแตกต่างจากแผนการอพยพคนไทยที่มีการศึกษาโดยทั่วไป เนื่องจากเบลเยียมเป็นประเทศพัฒนาแล้ว มีความเสถียรภาพมั่นคง ไม่มีปัญหาภายในประเทศที่มีความเสี่ยงหรือจำเป็นต้องอพยพคนไทย อย่างไรก็ตาม เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการตอบสนองต่อวิกฤตการณ์ในทุกระดับ จึงจำเป็นต้องศึกษาถึงกรณีที่ต้องอพยพคนไทยด้วยเช่นกัน ผู้ศึกษาได้ค้นคว้าวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องการบริหารจัดการในวิกฤตการณ์ และการอพยพคนไทยในกรณีต่างๆ ซึ่งสามารถนำมาใช้ประกอบเป็นแนวคิดในการศึกษา ดังนี้

2.2.1 รายงานการศึกษาส่วนบุคคล (Individual Study) เรื่อง “การบริหารจัดการภัยพิบัติ กรณีการเกิดแผ่นดินไหวในประเทศญี่ปุ่น²³” จัดทำโดย นายวรารุช ภู่อภิญญา หลักสูตรนักบริหารการทูตรุ่นที่ 4 ปี 2555

นายวรารุชฯ ศึกษาปัจจัยการดำเนินการของทางการญี่ปุ่นช่วงการเกิดภัยพิบัติ และบทบาทของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงโตเกียว ในช่วงดังกล่าว ซึ่งกล่าวถึงการเตรียมการก่อนเกิดเหตุภัยพิบัติ โดยมีการจัดทำแผนฉุกเฉิน และแจกจ่ายผ่านร้านอาหารไทย รวมถึงประชาสัมพันธ์ผ่านทางเว็บไซต์ของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงโตเกียว มีการตั้งคณะกรรมการทบทวนแผนฉุกเฉิน ซึ่งจะมีการพิจารณาทบทวนปีละ 1 ครั้ง เมื่อเกิดเหตุภัยพิบัติ ได้จัดเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ฉุกเฉินตลอด 24 ชั่วโมง และส่งเจ้าหน้าที่บางส่วนลงพื้นที่ที่เกิดเหตุ รวมทั้งการประสานงานกับหน่วยงานของประเทศญี่ปุ่น สำหรับคนไทยที่ไม่ประสงค์จะอพยพกลับประเทศไทยหรือออกจากพื้นที่เกิดภัยพิบัติ

²³ วรารุช ภู่อภิญญา, การบริหารจัดการภัยพิบัติ กรณีการเกิดแผ่นดินไหวในประเทศญี่ปุ่น, หลักสูตรนักบริหารการทูตรุ่นที่ 4, 2555

ซึ่งเป็นพื้นที่ที่พำนักอยู่ สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงโตเกียว ได้จัดและนำถุงยังชีพไปให้คนไทยและครอบครัวดังกล่าว ซึ่งกรณีวิกฤตการณ์ภัยพิบัติที่ประเทศญี่ปุ่นจะมีความใกล้เคียงกับหากเกิดวิกฤตการณ์ที่ประเทศเบลเยียม

2.2.2 รายงานการศึกษาส่วนบุคคล (Individual Study) เรื่อง “การอพยพคนไทยในต่างประเทศ: การเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการวิกฤตผ่านกรณีศึกษาเหตุการณ์อพยพคนไทยที่อียิปต์ ลิเบียและญี่ปุ่นในปี 2554²⁴” จัดทำโดยนายฉัตรชัย วิริยเวชกุล หลักสูตรนักบริหารการทูตรุ่นที่ 5 ปี 2556

นายฉัตรชัยฯ ศึกษาปัจจัยความสำเร็จของกระทรวงการต่างประเทศในการอพยพคนไทยในต่างประเทศเพื่อเป็นประโยชน์ในการเสริมสร้าง ปรับปรุง และพัฒนาแนวปฏิบัติในการอพยพคนไทยในต่างประเทศ และเน้นว่าการเตรียมความพร้อมเป็นหัวใจสำคัญของการอพยพ การเตรียมการที่ดี การมีแผนอพยพที่ทันต่อเหตุการณ์ การซักซ้อมแผนอย่างสม่ำเสมอเป็นปัจจัย สำคัญของการอพยพ นอกจากนั้นการจัดตั้งศูนย์ประสานงานที่สามารถระดมสรรพกำลัง งบประมาณ และบูรณาการทำงานเพื่อให้หน่วยงานต่างๆ ปฏิบัติตามแผนอพยพอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ท้ายสุดการช่วยเหลือฟื้นฟูเป็นมาตรการช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบหลังจากได้รับการอพยพ

2.2.3 หนังสือเรื่อง “คู่มือการจัดการภัยพิบัติท้องถิ่น” ส่วนที่ 4 หน้า 77-108 จัดทำโดยผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทวีดา กมลเวช²⁵ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ใน ส่วนที่ 4 ของคู่มือการจัดการภัยพิบัติ ผศ.ดร.ทวีดาฯ ได้บรรยายถึงการจัดการภัยพิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งสามารถนำหลักการของ ผศ. ดร.ทวีดาฯ มาประยุกต์ใช้ได้กับการจัดการของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงบรัสเซลส์ ภายใต้วิกฤตการณ์ได้ ซึ่งได้มีการจำแนกภัยพิบัติออกเป็นลักษณะต่างๆ ออกเป็น 5 ลักษณะ ประกอบด้วย (1) ภัยพิบัติหลักที่ก่อให้เกิดภัยอื่นๆ ตามมา (2) ภัยพิบัติที่สามารถเพิ่มความรุนแรงได้หากระดับของความอ่อนไหวของชุมชนมีสูง (3) ภัยพิบัติที่สามารถขยายผลสู่พื้นที่ต่างๆ ในวงกว้าง (4) ภัยพิบัติที่ไม่มีความแน่นอน และ (5) ภัยพิบัติที่อาจก่อให้เกิดความวุ่นวาย

ผศ. ดร.ทวีดาฯ ได้ให้แนวทางการจัดการกับภัยพิบัติข้างต้นไว้ 3 ขั้นตอน คือ

1) ช่วงก่อนเกิดภัยพิบัติ คือ การป้องกันและลดผลกระทบจากสาธารณภัย (mitigation and preparedness) โดยเป็นช่วงการวิเคราะห์ความเสี่ยงของแต่ละภัยในแต่ละพื้นที่ การจำลองสถานการณ์ การจัดทำแผนที่อพยพ การระบุพื้นที่ปลอดภัยและการจัดทำแผนการจัดการหลบภัย การฝึกซ้อมรูปแบบต่างๆ ในการอพยพ การเตือนภัย และการอพยพก่อนการเกิดภัย

2) ช่วงระหว่างเกิดภัยพิบัติ (Disaster and Emergency Response) คือ การดำเนินการในสถานการณ์ฉุกเฉินต่างๆ โดยระดมทรัพยากรทั้งบุคลากรและเครื่องมือเข้าช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบ

²⁴ ฉัตรชัย วิริยเวชกุล, การอพยพคนไทยในต่างประเทศ, หลักสูตรนักบริหารการทูตรุ่นที่ 5, 2556.

²⁵ ทวีดา กมลเวช, คู่มือการจัดการภัยพิบัติท้องถิ่น, สถาบันพระปกเกล้า, หน้า 77-108

3) ช่วงหลังจากภัยพิบัติ (Recovery and Rehabilitation) คือ ช่วงการฟื้นฟูให้กลับคืนภาวะปกติ โดยการติดตามประเมินความเสียหาย การจัดการเรื่องของบริจาค การวางแผนการฟื้นฟูและการประเมินความเสี่ยงต่อเนื่อง

2.3 สรุปกรอบแนวคิด

ผู้ศึกษาตระหนักดีว่า กรอบแนวคิดที่นำมาใช้วิเคราะห์การศึกษาระดับนี้เป็นกรอบแนวคิด Business Continuity Management (BCM) ซึ่งใช้ในเชิงธุรกิจ แต่เมื่อพิจารณาขั้นตอนในกรอบแนวคิดดังกล่าวแล้ว ก็สามารถนำมาใช้กับหน่วยงานภาครัฐได้ด้วยเช่นกัน อาทิ การจัดทำแผนในสถานการณ์วิกฤต การทำความเข้าใจองค์กร ซึ่งรวมถึงการบริหารจัดการบุคลากรที่มีอยู่ การเตรียมการป้องกันรักษาความปลอดภัยต่อทรัพย์สินของราชการ (อาคารที่ทำการสถานเอกอัครราชทูตฯ และทำเนียบเอกอัครราชทูต) ซึ่งผู้ศึกษาเห็นว่า เป็นปัจจัยที่ทำให้สำนักงาน ก.พ.ร. นำใช้ในคู่มือการบริหารความพร้อมต่อสภาวะวิกฤต เพื่อให้หน่วยงานราชการได้นำไปใช้เป็นแนวทางการจัดทำแผนของแต่ละหน่วยงาน

เมื่อวิเคราะห์หัวข้อต่างๆ ในบทที่ 1 และกรอบแนวคิด วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องในบทที่ 2 ผู้ศึกษาขอสรุปกรอบแนวทางการศึกษาแผนการรองรับวิกฤตการณ์ของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงบรัสเซลส์ โดยวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค ข้อจำกัด และจุดอ่อนของแผนอพยพฯ ที่มีอยู่เดิม เพื่อใช้ปรับปรุงแผนการดูแล ช่วยเหลือ และคุ้มครองคนไทยในเบลเยียมต่อวิกฤตการณ์

บทที่ 3 ผลการศึกษา

ในบทนี้ ผู้ศึกษานำคานิยามหลักๆ คือ วิกฤตการณ์ การก่อการร้าย และพลังงานนิวเคลียร์ รวมถึงผลการสำรวจความต้องการของคนไทยที่พำนักในเบลเยียมมาเพื่อศึกษาความเสี่ยงต่อการเกิดวิกฤตการณ์ในเบลเยียม และใช้กรอบแนวคิดจากคู่มือการบริหารความพร้อมต่อสภาวะวิกฤตของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.) ฉบับวันที่ 31 มกราคม 2556 และกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารวิกฤตการณ์ของ OECD เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาวิเคราะห์ความสอดคล้องแผนอพยพเพื่อรองรับสถานการณ์ฉุกเฉินของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงบรัสเซลส์ ฉบับที่มีอยู่ รวมถึงความพร้อมของสถานเอกอัครราชทูตฯ ต่อวิกฤตการณ์

3.1 การศึกษาความต้องการของคนไทยกรณีเกิดวิกฤตการณ์

3.1.1 ประเภทของคนไทยที่อาจได้รับผลกระทบ

คนไทยในเบลเยียมมีอยู่ประมาณ 4,000 คน²⁶ (รวมคนไทยที่มาลงทะเบียนและไม่ลงทะเบียนที่สถานเอกอัครราชทูตฯ) โดยส่วนใหญ่เป็นคู่สมรสของคนเบลเยียม และบางรายเป็นเจ้าของกิจการร้านขายของไทยหรืออาหารไทย ผู้ศึกษาจัดประเภทคนไทยที่อยู่ในเบลเยียม 3 กลุ่ม ดังนี้

- 1) คนไทยที่มีถิ่นพำนักถาวรที่เบลเยียม อาทิ คนไทยที่มีคู่สมรสเป็นคนเบลเยียม คนไทยที่ประกอบธุรกิจในเบลเยียม
- 2) คนไทยที่พำนักในเบลเยียมแบบชั่วคราว (มากกว่า 3 เดือนขึ้นไป แต่ไม่เกิน 1 หรือ 2 ปี) อาทิ นักศึกษา ผู้ที่ไปฝึกอบรม ซึ่งมีจำนวนประมาณ 30 คน²⁷
- 3) คนไทยที่พำนักในเบลเยียมแบบระยะสั้น (น้อยกว่า 3 เดือน) อาทิ นักท่องเที่ยว กลุ่มคนไทยที่ไปประชุมหรือศึกษาดูงานชั่วคราว ผู้ที่แวะเปลี่ยนเครื่องบิน ซึ่งจากตัวเลขสถิติของนักท่องเที่ยวไทยที่เดินทางไปประเทศฝรั่งเศส เบลเยียม และเนเธอร์แลนด์ มีจำนวนเฉลี่ยประมาณ 35,000 คน²⁸ ซึ่งกลุ่มนักท่องเที่ยว 3 ประเทศ ดังกล่าว ส่วนใหญ่จะมีกำหนดการท่องเที่ยวประเทศในลักษณะสามประเทศพร้อมๆ กัน

²⁶ เมื่อปี 2557 สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงบรัสเซลส์ ได้ข้อมูลเกี่ยวกับคนไทยที่พำนักในเบลเยียม โดยได้ส่งทำแบบสอบถามให้กับคนไทยจำนวน 3,000 ฉบับ ได้รับการตอบกลับประมาณพันกว่าคน

²⁷ ข้อมูลจากเอกสารการสำรวจของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงบรัสเซลส์ เมื่อช่วงต้นปี 2559

²⁸ ข้อมูลจากกรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เมื่อปี 2557

3.1.2 ผลการสำรวจความต้องการของคนไทย

ผู้ศึกษาจัดทำแบบสอบถาม²⁹สำรวจความคิดเห็นของคนไทยที่พำนักอยู่ในเบลเยียม ซึ่งจัดเป็นกลุ่มคนไทยที่มีถิ่นพำนักในเบลเยียมแบบถาวร เพื่อสอบถามความต้องการของคนไทยในกรณีเกิดวิกฤตการณ์ โดยได้แจกจ่ายแบบสอบถามให้แก่คนไทยระหว่างวันที่ 15-30 พฤษภาคม 2559 จำนวน 70 ชุด มีผู้ตอบกลับจำนวน 54 ชุด สรุปผล ดังนี้

1) ยินดีให้ความร่วมมือกับสถานเอกอัครราชทูตฯ ในการลงทะเบียนข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อให้ใช้เป็นฐานข้อมูลการติดต่อประสานงาน และมีความเชื่อมั่นในการดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองคนไทยในกรณีเกิดวิกฤตการณ์ของสถานเอกอัครราชทูตฯ

2) วิธีการหรือช่องทางที่สะดวกต่อการรับข้อมูลข่าวสารและการติดต่อจากสถานเอกอัครราชทูตฯ คือ การใช้สื่อสังคม (Social Media) ผ่านเว็บไซต์สถานเอกอัครราชทูตฯ อีเมล โทรศัพท์ฉุกเฉิน SMS

3) กรณีเกิดวิกฤตการณ์ คนไทยส่วนใหญ่มีความประสงค์จะติดต่อกับสถานเอกอัครราชทูตฯ และหากมีความจำเป็นต้องอพยพ ส่วนใหญ่เห็นควรให้ใช้สถานเอกอัครราชทูตฯ เป็นจุดรวมพลมากที่สุด และที่วัดไทยเป็นลำดับรองลงมา

3.2 สถานะความเสี่ยงต่อการเกิดวิกฤตการณ์ในเบลเยียม

การที่เบลเยียมเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว และมีสถานะเสมือนเมืองหลวงของยุโรป จึงเป็นประเทศที่มีเสถียรภาพความมั่นคงทางการเมือง มีระบบสาธารณสุขปกค การแพทย์ และเทคโนโลยีที่ทันสมัย รวมถึงระบบแจ้งเตือนและการป้องกันภัยต่างๆ ที่มีประสิทธิภาพ ทำให้เบลเยียมสามารถบริหารจัดการกับวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างเรียบร้อย

มหาวิทยาลัย University Catholic of Leuven ได้ประมวลและรวบรวมสถิติเกี่ยวกับการเกิดวิกฤตการณ์ในเบลเยียมนับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1990-2014³⁰ มีผลสรุปว่า วิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นในเบลเยียมส่วนใหญ่เป็นวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นจากภัยธรรมชาติ อาทิ อุทกภัย วัตภัย และจากสถิติที่ผ่านมา และตามการบอกเล่าของคนไทยที่พำนักอยู่ในเบลเยียมเป็นเวลานาน แม้จะมีความสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินไปบ้าง แต่ความรุนแรงอยู่ในระดับที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของเบลเยียมสามารถบริหารจัดการได้ และไม่ปรากฏว่า มีภัยพิบัติธรรมชาติที่ส่งผลกระทบต่อคนไทยในเบลเยียมในระดับที่สถานเอกอัครราชทูตฯ ต้องเข้าไปให้การช่วยเหลือดูแล

แม้ในช่วงที่ผ่านมา เบลเยียมจะเคยประสบแต่วิกฤตการณ์ที่เกิดจากภัยธรรมชาติ แต่การก่อร้ายที่กรุงปารีส เมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน 2558 และกรุงบรัสเซลส์ เมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2559 ทำให้เบลเยียมตกอยู่ในภาวะความเสี่ยงที่จะเกิดวิกฤตการณ์การก่อการร้าย ซึ่งเป็นวิกฤตการณ์ที่มีความเป็นไปได้สูงที่อาจมีผลกระทบต่อคนไทยทั้ง 3 ประเภทดังกล่าวข้างต้น และเมื่อวิเคราะห์ถึงปัจจัยต่างๆ ผู้ศึกษาจึงจัดวิกฤตการณ์ในเบลเยียมเป็น 2 ประเภท โดยใช้ปัจจัยผลกระทบที่อาจเกิดกับคนไทยและบทบาทของสถานเอกอัครราชทูตฯ เป็นปัจจัยการจัดประเภท ดังนี้

²⁹ สรุปผลการสำรวจความต้องการของคนไทยต่อสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงบรัสเซลส์ (ภาคผนวก จ)

³⁰ วิกฤตการณ์จากภัยธรรมชาติในเบลเยียม (ในช่วงปี 2543-2558) (ภาคผนวก ฉ)

3.2.1 วิกฤตการณ์ที่คนไทยไม่ได้รับผลกระทบและสถานเอกอัครราชทูตฯ ไม่ต้องเข้าไปให้การช่วยเหลือดูแล

แม้ว่าภารกิจการดูแล ให้ความช่วยเหลือ และคุ้มครองคนไทยในต่างประเทศจะเป็นภารกิจหลักของสถานเอกอัครราชทูตทั่วโลก แต่การเกิดวิกฤตการณ์ในกรณีที่คนไทยไม่ได้รับผลกระทบ บทบาทของสถานเอกอัครราชทูตอาจเป็นเพียงการแจ้งเตือนผ่านสื่อสังคมที่มีอยู่ ซึ่งกรณีการเกิดวิกฤตการณ์ในเบลเยียมที่ผ่านมา อาทิ วิกฤตการณ์ภัยธรรมชาติ ทางทะเลเยิมได้จัดทำแผนฉุกเฉินเพื่อรองรับการเกิดวิกฤตการณ์ดังกล่าวไว้อย่างมีประสิทธิภาพอยู่แล้ว โดยมีอยู่ 3 ระดับ (ตามข้อ 2.1.3) ส่งผลให้บทบาทของสถานเอกอัครราชทูตฯ อยู่ในลักษณะ ดังนี้

1) การแจ้งเตือนคนไทยให้ทราบถึงสถานะล่าสุดและมาตรการต่างๆ ของทางการเบลเยียมผ่านเว็บไซต์ของสถานเอกอัครราชทูตฯ

2) ตรวจสอบกับทางการเบลเยียม ชุมชน/สมาคมไทย และวัดไทย เพื่อขอรับการยืนยันว่า มีคนไทยได้รับผลกระทบจากวิกฤตการณ์นั้นๆ หรือไม่

3.2.2 วิกฤตการณ์ที่คนไทยได้รับผลกระทบและสถานเอกอัครราชทูตฯ ต้องเข้าไปให้การช่วยเหลือดูแล

กรณีที่คนไทยได้รับผลกระทบจากวิกฤตการณ์ สถานเอกอัครราชทูตฯ มีหน้าที่ต้องเข้าไปให้การดูแล ช่วยเหลือ และคุ้มครองคนไทย ซึ่งความยากลำบากและซับซ้อนการเข้าไปมีบทบาทดังกล่าว คือ ความจำเป็นที่ต้องใช้มาตรการการอพยพคนไทยออกจากพื้นที่ที่เกิดวิกฤตการณ์หรือออกจากประเทศเบลเยียม ผู้ศึกษาจึงแบ่งวิกฤตการณ์กรณีนี้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

3.2.2.1 กรณีที่ไม่ต้องอพยพคนไทยออกจากพื้นที่ที่เกิดวิกฤตการณ์หรือออกจากประเทศเบลเยียม

เมื่อวิเคราะห์ถึงปัจจัยความเสี่ยงต่อการเกิดวิกฤตการณ์ในเบลเยียม และความเป็นไปได้ที่จะมีคนไทยทั้ง 3 ประเภท (ตามนัยข้อ 3.1.1) ได้รับผลกระทบ ปรากฏว่า การก่อการร้าย³¹ เป็นวิกฤตการณ์ที่มีความเสี่ยงสูงสุดที่คนไทยจะมีโอกาสได้รับผลกระทบ เนื่องจากเป็นเป้าหมายของการก่อการร้ายในปัจจุบันที่เน้นความรุนแรง การสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินเป็นหลัก แทนเป้าหมายต่อบุคคลหรือสถานที่ราชการ ก่อปรกับภัยคุกคามจากการก่อการร้ายในเบลเยียม ไม่มีแนวโน้มที่จะยุติหรืออ่อนคลายในระยะเวลายานใกล้ แม้หน่วยงานด้านความมั่นคงของเบลเยียม (CUTA) ประกาศลดระดับภัยคุกคามการก่อการร้ายจากระดับ 4 (ระดับสูงสุด) เป็นระดับ 3 เมื่อวันที่ 19 เมษายน 2559³² แล้วก็ตาม แต่ต่อมาเมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2559 CUTA ออกประกาศการคงระดับภัยคุกคามจากการก่อการร้ายไว้ที่ระดับ 3 ทั่วประเทศต่อไป

³¹ ไม่รวมวิกฤตการณ์การก่อการร้ายต่อโรงงานไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์ เนื่องจากมาตรการการช่วยเหลือคนไทยควร จะมีความสอดคล้องกับแผนฉุกเฉินของทางเบลเยียม ซึ่งมีแผนฉุกเฉินเพื่อรองรับกรณีวิกฤตการณ์นิวเคลียร์ โดยเฉพาะ

³² รัฐบาลเบลเยียมประกาศยกระดับภัยคุกคามการก่อการร้ายทั่วประเทศเป็นระดับ 4 นับตั้งแต่เกิดเหตุการณ์ก่อการร้ายที่สนามบินและสถานีรถไฟใต้ดินที่กรุงบรัสเซลส์เมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2559

เมื่อวิเคราะห์จากสถิติการเกิดวิกฤตการณ์และมาตรการรองรับของฝ่ายเบลเยียม รวมถึงประสบการณ์จากการประจำการในประเทศเบลเยียมของผู้ศึกษาแล้ว เห็นว่าความพร้อมของสถานเอกอัครราชทูตฯ สามารถแบ่งเป็น 3 ประเด็นหลัก ดังนี้

- 1) ความพร้อมในเรื่องการประสานงานกับทั้งหน่วยงานของไทยและเบลเยียม
- 2) ความพร้อมในการแจ้งเตือนและให้ข้อมูลคำแนะนำสำหรับคนไทยที่อยู่ในเบลเยียมอย่างรวดเร็วทันต่อสถานการณ์
- 3) ความพร้อมในการเข้าไปดูแล ช่วยเหลือ และคุ้มครองคนไทย กรณีที่ได้รับการร้องขอ

การที่สถานเอกอัครราชทูตฯ จะสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพจะต้องมีเครือข่ายที่กว้างขวางทั้งกับหน่วยงานเบลเยียม และชุมชนไทย (สมาคมคนไทยต่างๆ/วัดไทย) เป็นอย่างดี มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรสถานเอกอัครราชทูตฯ และแนวทางการดำเนินการที่ชัดเจน รวมถึงความพร้อมด้านอุปกรณ์และเครื่องมือจำเป็นต่างๆ ในกรณีที่เกิดวิกฤตการณ์

3.2.2.2 กรณีที่มีความจำเป็นต้องอพยพคนไทยออกจากพื้นที่ที่เกิดวิกฤตการณ์หรือออกจากประเทศเบลเยียม

แม้ว่าในช่วง 10-15 ปี ที่ผ่านมา³³ เบลเยียมไม่เคยประสบกับวิกฤตการณ์ที่มีความรุนแรงและส่งผลกระทบต่อคนไทยในระดับที่สถานเอกอัครราชทูตฯ ต้องใช้มาตรการอพยพคนไทยออกนอกพื้นที่ที่เกิดวิกฤตการณ์ก็ตาม แต่ในปัจจุบัน ปัจจัยความเสี่ยงที่อาจเกิดวิกฤตการณ์จนถึงระดับที่ต้องใช้มาตรการอพยพคนไทยมีเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะวิกฤตการณ์นิวเคลียร์ ซึ่งสามารถเกิดขึ้นได้ทั้งจากการก่อการร้ายและความเสื่อมสภาพของเตาปฏิกรณ์นิวเคลียร์ เนื่องจากเบลเยียมมีสถานที่ตั้งเตาปฏิกรณ์พลังงานนิวเคลียร์ถึง 4 แห่ง เป็นโรงงานไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์ 2 แห่ง และเป็นศูนย์การศึกษาพลังงานนิวเคลียร์ 2 แห่ง³⁴ โดยโรงงานไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์ดังกล่าวมีอายุการใช้งานมาแล้วกว่า 30 ปี มีเตาปฏิกรณ์นิวเคลียร์ 2 เตา ที่หมดอายุการใช้งาน และในช่วงปี 2555 ได้มีการพบปัญหารอยรั่วบริเวณเตาปฏิกรณ์อีก 2 เตา คือ ที่ Dole 3 และ Tihange 2 ทำให้รัฐบาลเยอรมันและรัฐบาลเนเธอร์แลนด์ รวมถึงกลุ่ม NGO ต่างๆ ออกมาร้องเรียนและขอให้รัฐบาลเบลเยียมปิดเตาปฏิกรณ์นิวเคลียร์ดังกล่าว เพื่อหลีกเลี่ยงการเกิดวิกฤตการณ์ที่ดังเช่นที่เกิดกับโรงงานไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์ที่ญี่ปุ่น แต่รัฐบาลเบลเยียมคงยืนยันความปลอดภัยและกำหนดใช้งานโรงงานไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์ดังกล่าวจนถึงปี 2568

นอกจากความเสื่อมสภาพของโรงงานไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์แล้ว ภายหลังจากเหตุการณ์ก่อการร้ายที่กรุงบรัสเซลส์เมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2559 ประชาชนชาวเบลเยียมและนักท่องเที่ยวท้องถิ่นตั้งข้อสงสัยเกี่ยวกับความเป็นไปได้ที่จะมีการก่อการร้ายโรงงานไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์ ซึ่งสำนักงานควบคุมระบบนิวเคลียร์เบลเยียมที่เป็นหน่วยงานที่กำกับดูแลระบบพลังงาน

³³ ภาคผนวก ฉ

³⁴ ภาคผนวก ข

นิวเคลียร์เบลเยียมชี้แจงว่า โรงงานไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์ทุกแห่งในเบลเยียมมีมาตรการและการเตรียมการป้องกันกรณีการก่อการร้ายไว้เป็นอย่างดี และมีการซักซ้อมแผนฉุกเฉินมาโดยตลอด แต่ยังไม่เป็นที่ไว้วางใจของประชาชนโดยทั่วไป

กรณีการเกิดวิกฤตการณ์นิวเคลียร์ไม่ว่าจะมีสาเหตุจากความเสื่อมสภาพของเตาปฏิกรณ์หรือการก่อการร้ายก็ตาม ผู้ศึกษาเห็นว่า เป็นวิกฤตการณ์ที่มีความรุนแรง เสี่ยงต่อสุขภาพและชีวิต รวมถึงมีผลกระทบต่อคนไทยในเบลเยียมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เนื่องจากความยากลำบากต่อการควบคุมพื้นที่การแพร่กระจายกัมมันตภาพรังสีถึงแม้ว่าทางการเบลเยียมจะมีแผนฉุกเฉินรองรับเป็นการเฉพาะไว้แล้วก็ตาม

สถานเอกอัครราชทูตฯ จึงมีความจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมในเรื่องของเวชภัณฑ์และอุปกรณ์ตรวจวัดกัมมันตภาพรังสี การประชาสัมพันธ์แจ้งเตือนให้คนไทย สถานทูตรวมพล และแนวทางการอพยพคนไทยออกจากพื้นที่เสี่ยง³⁵ หรือออกจากประเทศเบลเยียม (ในกรณีจำเป็น)

สำหรับกรณีการอพยพคนไทย ผู้ศึกษาวิเคราะห์จากลักษณะทางภูมิศาสตร์ของประเทศเบลเยียมและแผนที่ที่ตั้งโรงงานไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์ รวมถึงช่องทางการอพยพ เห็นว่า ในปัจจุบันการอพยพสามารถดำเนินการได้โดย (1) ทางอากาศ บริษัทการบินไทยมหาชน จำกัด มีเที่ยวบินตรงกรุงเทพฯ-กรุงบรัสเซลส์ จำนวน 3 เที่ยวบินต่อสัปดาห์ และ (2) ทางรถยนต์ โดยผ่านเข้าพรมแดนฝรั่งเศสตอนเหนือ เนเธอร์แลนด์ และเยอรมนี ซึ่งการเลือกเส้นทางขึ้นอยู่กับสถานที่ตั้งโรงงานไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์กรณีที่เกิดเหตุการณ์

3.3 ความสอดคล้องของแผนอพยพเพื่อรองรับสถานการณ์ฉุกเฉินของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงบรัสเซลส์ ฉบับวันที่ 23 มีนาคม 2555

3.3.1 สารสำคัญของแผนอพยพเพื่อรองรับสถานการณ์ฉุกเฉิน

แผนอพยพ³⁶ ประกอบด้วย 3 หัวข้อหลัก คือ (1) ข้อมูลทั่วไป ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลพื้นฐานของเบลเยียมและข้อมูลเกี่ยวกับคนไทย อาทิ จำนวนคนไทย อาชีพ รวมถึงชื่อของหน่วยงานของเบลเยียมที่เป็นช่องทางการติดต่อ (แต่ไม่ปรากฏมีรายละเอียดเกี่ยวกับหมายเลขโทรศัพท์และชื่อเจ้าหน้าที่ผู้ติดต่อ) (2) การกำหนดแผนปฏิบัติการ ซึ่งมี 5 ระดับ และ (3) จุดนัดหมายที่สำคัญกรณีเกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน ซึ่งกำหนดให้เป็นสถานเอกอัครราชทูตฯ ทำเนียบเอกอัครราชทูต และวัดไทยทั้ง 4 แห่ง โดยระบุที่อยู่และหมายเลขโทรศัพท์ติดต่อ

การกำหนดแผนปฏิบัติการ 5 ระดับ (ในข้อ 2) ซึ่งถือเป็นหัวใจของแผนอพยพฉบับดังกล่าว มีสาระสำคัญสรุป ดังนี้

³⁵ แผนฉุกเฉินกรณีวิกฤตการณ์นิวเคลียร์และกัมมันตภาพรังสีในอาณาเขตเบลเยียมกำหนดให้พื้นที่ในรัศมี 20 กิโลเมตร จากที่ตั้งของโรงงานไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์เป็นพื้นที่เสี่ยง ซึ่งต้องมีแผนรองรับการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องของเบลเยียม

³⁶ สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงบรัสเซลส์, เอกสารแผนอพยพเพื่อรองรับสถานการณ์ฉุกเฉิน, (23 มีนาคม 2555); ภาคผนวก ข

ระดับที่ 1 การเตรียมความพร้อมในช่วงเหตุการณ์ปกติ เป็นการเตรียมเกี่ยวกับข้อมูลคนไทย การประชาสัมพันธ์ให้คนไทยมีการเตรียมความพร้อม การประสานงานกับวัดไทยและสมาคมไทย การปรับปรุงและทบทวนมาตรการและระบบรักษาความปลอดภัยของสถานเอกอัครราชทูตฯ รวมทั้ง สร้างเครือข่ายกับหน่วยงานท้องถิ่นของเบลเยียม

ระดับที่ 2 การเตรียมความพร้อมเมื่อเริ่มมีสิ่งบอเหตุที่ไม่ปกติ และอาจก่อให้เกิดความไม่สงบ/ภัยพิบัติ/การก่อการร้าย โดยการตั้งคณะทำงาน (ประกอบด้วยข้าราชการสถานเอกอัครราชทูตฯและทีมประเทศไทย เป็นต้น) การประสานงานกับ CUTA ประชาสัมพันธ์สถานะล่าสุดให้คนไทยทราบ การเตรียมความพร้อมด้านเสบียงอาหาร และยานพาหนะ

ระดับที่ 3 เกิดความไม่สงบ/ภัยพิบัติ/การก่อการร้าย แต่ยังไม่ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของคนไทยที่พำนักในเบลเยียม จะเป็นการเตรียมในประเด็นการประชาสัมพันธ์ให้คนไทยติดตามมาตรการต่างๆ ของหน่วยงานเบลเยียม การเตรียมสถานที่และอุปกรณ์เครื่องใช้เพื่อเป็นที่พักชั่วคราวแก่คนไทยในกรณีจำเป็น การประสานงานและเจรจากับหน่วยงานของทางการของเบลเยียม เพื่อเตรียมเรื่องยานพาหนะหากต้องมีการอพยพ รวมถึงหน่วยงานของไทยในประเทศใกล้เคียง การเตรียมการในเรื่องบุคลากร (การมอบหมายหน้าที่จัดเวรยาม) ทรัพย์สิน และเอกสารทางราชการ

ระดับที่ 4 เกิดความไม่สงบ/ภัยพิบัติ/การก่อการร้าย และส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของคนไทยที่พำนักในเบลเยียม เป็นระดับที่มีการเคลื่อนย้ายคนไทยไปที่จุดรวมพล มีการประเมินสถานการณ์ล่าสุด การเตรียมการที่เกี่ยวข้องกับการอพยพทั้งในประเด็นเส้นทาง การย้ายเอกสารสำคัญ บัญชีเงินฝากธนาคาร

ระดับที่ 5 เกิดความไม่สงบ/ภัยพิบัติ/การก่อการร้าย รุนแรง ต่อเนื่อง และขยายวงกว้างถึงขั้นจำเป็นต้องอพยพคนไทย ซึ่งกำหนดให้มีการประสานงานกับสถานเอกอัครราชทูตไทยในประเทศใกล้เคียง และระบุท่าอากาศยานระหว่างประเทศ 3 แห่งของเบลเยียมสำหรับใช้ในการอพยพ รวมทั้งระบุเส้นทางสำหรับการอพยพทางรถยนต์

3.3.2 ปัญหาอุปสรรคของแผนอพยพเพื่อรองรับสถานการณ์ฉุกเฉินของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงบรัสเซลส์ ฉบับวันที่ 23 มีนาคม 2555

ผู้ศึกษานำคู่มือการบริหารความพร้อมต่อสภาวะวิกฤตของสำนักงาน ก.พ.ร. และกรอบแนวคิด OECD Risk Management : Strategic Crisis Management ร่วมกับประสบการณ์ของผู้ศึกษาในช่วงเหตุการณ์ก่อการร้ายที่กรุงบรัสเซลส์เมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2559 มาศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับแผนอพยพฯ ของสถานเอกอัครราชทูตฯ ถึงข้อจำกัด ดังนี้

1) ในข้อ 1 ของแผนอพยพฯ ซึ่งเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของเบลเยียมเป็นข้อมูลเชิงกว้างไม่มีความเกี่ยวข้องหรือประโยชน์มากนักในกรณีที่เกิดวิกฤตการณ์ และเมื่อวิเคราะห์ตามมาตรฐาน BCM ของคู่มือการบริหารความพร้อมต่อสภาวะวิกฤตของสำนักงาน ก.พ.ร. ภายได้ข้อการศึกษาและทำความเข้าใจใจองค์กร ผู้ศึกษาเห็นว่า ต้องปรับเพิ่มข้อมูลที่มีความเกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อแผนการรองรับวิกฤตการณ์ อาทิ ข้อมูลเส้นทางรถยนต์ ข้อมูลเกี่ยวกับท่าอากาศยานที่จะใช้ในการอพยพคนไทย และข้อมูลเกี่ยวกับสถานเอกอัครราชทูตฯ ทั้งในเรื่องของอุปกรณ์เครื่องมือที่จำเป็นต้องใช้ในกรณีเกิดวิกฤตการณ์ (เช่น อุปกรณ์การสื่อสาร) รวมถึงการวางมาตรการระบบการรักษาความปลอดภัยของสถานเอกอัครราชทูตฯ

2) ในข้อ 2 ของแผนอพยพฯ แม้จะมีการกำหนดแผนปฏิบัติการโดยมีมาตรการการดำเนินการต่างๆ ตามระดับความรุนแรง แต่ยังคงขาดความชัดเจนในการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบแก่บุคลากรของสถานเอกอัครราชทูตฯ และทีมประเทศไทยอย่างเป็นทางการแต่งตั้งคณะทำงาน การเตรียมข้อมูลบุคคลที่เกี่ยวข้องในการประสานงาน การซักซ้อมความเข้าใจในขั้นตอนการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ หากมีการนำกรอบแนวคิดของ OEDC Risk Management มาปรับใช้กับการกำหนดแผนปฏิบัติการดังกล่าว โดยกำหนดเป็น 3 ช่วง คือ ช่วงก่อนวิกฤตการณ์ ช่วงเกิดวิกฤตการณ์ และช่วงหลังวิกฤตการณ์ ก็จะสามารถเพิ่มให้แผนปฏิบัติการดังกล่าวมีความชัดเจนและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3) สำหรับจุดรวมพล แม้ว่าภายใต้แผนอพยพฯ จะระบุที่อยู่และหมายเลขโทรศัพท์ติดต่อของแต่ละสถานที่ไว้แล้วก็ตาม แต่ไม่ได้ระบุถึงวิธีการเดินทางไปถึงจุดรวมพลดังกล่าว รวมทั้งข้อจำกัดของสถานที่ที่ใช้เป็นจุดรวมพล อาทิ สถานเอกอัครราชทูตฯ ซึ่งพื้นที่ค่อนข้างจำกัดและไม่สามารถใช้เป็นสถานที่จอดรถได้ขนาดใหญ่ได้

4) ชื่อแผนอพยพเพื่อรองรับสถานการณ์ฉุกเฉินไม่น่าจะสะท้อนความเป็นจริงเนื่องจากเป็นแผนปฏิบัติการต่อวิกฤตการณ์ของสถานเอกอัครราชทูตในภาพรวม ไม่ใช่แผนที่ต้องอพยพคนไทยเพียงอย่างเดียว จึงควรจะมีการเปลี่ยนชื่อเรียกให้เหมาะสมเพื่อหลีกเลี่ยงความเข้าใจผิด

5) แผนอพยพฯ ขาดปัจจัยหลายอย่างที่จะช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2559 ดังนี้

- ขาดการเตรียมการในช่วงก่อนเกิดวิกฤตการณ์ แม้ว่าตามขั้นตอนของ BCM สถานเอกอัครราชทูตฯ จะมีการเตรียมแผนการรองรับสถานการณ์ฉุกเฉินก็ตาม แต่ไม่ได้มีการเตรียมในประเด็นเรื่องการตั้งคณะทำงานที่เป็นรูปธรรม การกำหนดแผนปฏิบัติการแบบบูรณาการของทีมประเทศไทย ส่งผลให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของสถานเอกอัครราชทูตฯ ไม่ทราบถึงหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเอง และขั้นตอนการปฏิบัติหน้าที่ในช่วงที่เกิดวิกฤตการณ์ รวมถึงไม่มีการซักซ้อมความเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่ภายใต้วิกฤตการณ์

- ขาดขั้นตอนการทำความเข้าใจองค์กร ส่งผลให้อุปกรณ์การสื่อสารไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากโทรศัพท์ของทางราชการเป็นโทรศัพท์รุ่นเก่าและไม่สามารถโทรออกเพื่อติดต่อประสานงานได้ และหลังจากที่มีการตัดสัญญาณโทรศัพท์ทั้งหมดในกรุงบรัสเซลส์และบริเวณรอบๆ ทำให้สถานเอกอัครราชทูตฯ ไม่สามารถติดต่อประสานงานกับภายนอกได้โดยเฉพาะคนไทย ตามหมายเลขโทรศัพท์กรณีฉุกเฉินที่ระบุในเว็บไซต์ของสถานเอกอัครราชทูตฯ อีกทั้งไม่ได้มีการเตรียมอุปกรณ์การสื่อสารอื่นๆ ไว้รองรับด้วย

- กลุ่มคนไทยที่ได้รับผลกระทบมาก คือ กลุ่มคนไทยที่ติดอยู่ที่สนามบินกรุงบรัสเซลส์ และไม่สามารถติดต่อสถานเอกอัครราชทูตฯ

3.4 การปรับปรุงแผนอพยพเดิมของสถานเอกอัครราชทูตฯ

เมื่อวิเคราะห์จากปัจจัยกรอบแนวคิดทั้งของสำนักงาน ก.พ.ร. และ OECD ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประเภทของคนไทย ประเภทวิกฤตการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในเบลเยียม และปัญหาและอุปสรรคของแผนอพยพเดิมของสถานเอกอัครราชทูตฯ ผู้ศึกษาเห็นว่า การปรับปรุงแผนอพยพเดิมควรจัดเป็นช่วงเวลา 3 ช่วง ดังนี้

3.4.1 ช่วงก่อนเกิดวิกฤตการณ์

1) กำหนดโครงสร้างและการจัดตั้งคณะทำงานด้านต่างๆ เพื่อกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรให้มีความชัดเจน และสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อเกิดวิกฤตการณ์

2) จัดทำแผนปฏิบัติการต่อวิกฤตการณ์ต่างๆ โดยคำนึงถึงปัจจัยความพร้อมทั้งด้านบุคลากร อุปกรณ์และเครื่องมือ และงบประมาณ เพื่อให้สามารถใช้ในทางปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) การจำลองสถานการณ์จริง โดยการฝึกซ้อมหรือฝึกปฏิบัติเพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจและชำนาญในการปฏิบัติตามแผนที่จัดทำขึ้น และทราบถึงข้อบกพร่องต่างๆ ที่ควรปรับปรุงแก้ไข

3.4.2 ช่วงเกิดวิกฤตการณ์

เป็นช่วงการติดตามและประเมินแนวโน้มความเสี่ยงที่เกิดขึ้น และการแจ้งเตือนให้คนไทยได้ทราบถึงสถานะล่าสุด และมาตรการต่างๆ การชี้แจงการดำเนินการต่างๆ ของสถานเอกอัครราชทูตฯ

3.4.3 ช่วงหลังจากวิกฤตการณ์

เป็นช่วงการประเมินปัญหา อุปสรรคต่างๆ เพื่อใช้ในการปรับปรุงข้อบกพร่องของการปฏิบัติงาน และแผนรองรับวิกฤตการณ์ของสถานเอกอัครราชทูตฯ

บทที่ 4

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

บทสุดท้ายของงานศึกษานี้เป็นการนำผลการศึกษาของบทที่ 3 ทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับสถานะความเสี่ยงต่อการเกิดวิกฤตการณ์ในเบลเยียม ความต้องการของคนไทยในกรณีที่เกิดวิกฤตการณ์ จุดบกพร่องของแผนอพยพฯ ฉบับที่มีอยู่ รวมทั้งกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารในวิกฤตการณ์ตามแนวคิดของสำนักงาน ก.พ.ร. และ OECD สรุปเป็นบทบาทและความพร้อมของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงบรัสเซลส์ และแนวปฏิบัติในกรณีการเกิดวิกฤตการณ์ รวมทั้งปัจจัยสำคัญต่างๆ ในการจัดทำแผนปฏิบัติการดูแล ช่วยเหลือ และคุ้มครองคนไทยในเบลเยียม

4.1 สรุปผลการศึกษา

4.1.1 บทบาทและความพร้อมของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงบรัสเซลส์ ต่อวิกฤตการณ์ในเบลเยียม

1) เมื่อเกิดวิกฤตการณ์ บทบาทอันดับต้นๆ ของสถานเอกอัครราชทูตฯ ไม่ว่าจะเป็ นวิกฤตการณ์ที่มีคนไทยได้รับผลกระทบหรือไม่ คือ การประชาสัมพันธ์แจ้งเตือนคนไทยให้ทราบถึง สถานะล่าสุด และมาตรการต่างๆ ของทางการเบลเยียม เพื่อเตรียมความพร้อมและหลีกเลี่ยงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากวิกฤตการณ์นั้นๆ ปัจจัยสำคัญของการดำเนินการดังกล่าว คือ ความรวดเร็วของข้อมูลข่าวสาร และการติดตามประเมินสถานการณ์

2) หนึ่งในปัจจัยสำคัญของสถานเอกอัครราชทูตฯ ในการให้ความช่วยเหลือดูแลคนไทยที่ได้รับผลกระทบอย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และราบรื่น คือ การมีเครือข่ายที่ดีและ กว้างขวางทั้งกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องของฝ่ายเบลเยียม อาทิ หน่วยงานด้านความ มั่นคงของเบลเยียม ตำรวจท้องถิ่น บริษัทรถยนต์เช่า เป็นต้น

3) ยิ่งคนไทยเห็นว่าสถานเอกอัครราชทูตฯ และวัดไทยควรเป็นจุดรวมพล สถานเอกอัครราชทูตฯ ต้องให้ความสำคัญและแก้ไขปัญหาข้อจำกัดต่างๆ ของการใช้สถานที่ทั้ง 2 แห่ง ทั้งในเรื่องความสะดวกการเข้าถึงสถานที่และการใช้เป็นพื้นที่รองรับคนจำนวนมาก เพื่อไม่ให้มี ผลกระทบต่อการรวมพลและการเคลื่อนย้ายคนไทยในยามฉุกเฉินได้

4) หากเกิดวิกฤตการณ์นิวเคลียร์ต้องมีแนวปฏิบัติที่ชัดเจน เนื่องจากมีความ เป็นได้สูงที่คนไทยจะได้รับผลกระทบ ซึ่งสถานเอกอัครราชทูตฯ จำเป็นต้องเตรียมความพร้อม ด้านเวชภัณฑ์ และอุปกรณ์การตรวจวัดค่ากัมมันตภาพรังสี

5) การมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบและแนวปฏิบัติที่ชัดเจนของข้าราชการและ เจ้าหน้าที่สถานเอกอัครราชทูตฯ ทีมประเทศไทย และผู้แทนชุมชนไทยต่างๆ เป็นปัจจัยสำคัญในการ ดำเนินการดูแล ช่วยเหลือ และคุ้มครองคนไทยให้เป็นไปด้วยความรวดเร็วและราบรื่น

4.1.2 ความคาดหวังของคนไทยต่อสถานเอกอัครราชทูตฯ เมื่อเกิดวิกฤตการณ์

ประเทศเบลเยียมไม่มีแรงงานไทย ส่วนใหญ่เป็นคนไทยที่สมรสกับคนเบลเยียมหรือเป็นเจ้าของกิจการร้านอาหารไทยในเบลเยียม คนไทยส่วนมากเชื่อมั่นต่อการดำเนินงานของสถานเอกอัครราชทูตในการดูแล ช่วยเหลือ และคุ้มครองคนไทยเมื่อเกิดวิกฤตการณ์ สำหรับช่องทาง การประชาสัมพันธ์ คนไทยส่วนมากใช้ช่องทางเว็บไซต์ของสถานเอกอัครราชทูตฯ หรืออีเมล และให้ใช้สถานเอกอัครราชทูตฯ และวัดไทยเป็นจุดรวมพล ในกรณีที่จำเป็นต้องอพยพออกจากเบลเยียม ดังนั้น สถานเอกอัครราชทูตฯ จึงต้องให้ความสำคัญกับการดูแลและปรับปรุงฐานข้อมูลและระบบ เว็บไซต์ของสถานเอกอัครราชทูตฯ ให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

4.1.3 ข้อจำกัดและแนวทางปรับปรุงแผนอพยพฯ ของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงบรัสเซลส์

ผลการศึกษาปัจจัยความเสี่ยงเมื่อเกิดวิกฤตการณ์ในเบลเยียม และแผนอพยพฯ ของสถานเอกอัครราชทูตฯ รวมทั้งการนำกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารในวิกฤตการณ์ตามแนวคิดของสำนักงาน ก.พ.ร. และ OCED มาประกอบการศึกษาสรุปได้ ดังนี้

1) แผนอพยพฯ ฉบับวันที่ 23 มีนาคม 2555 ควรปรับชื่อแผนให้สอดคล้องกับสถานะความเป็นจริง และควรเป็นแผนที่สามารถรองรับการปฏิบัติงานเมื่อเกิดวิกฤตการณ์ได้ เพื่อความชัดเจน และความเข้าใจที่ถูกต้อง

2) ควรมีการปรับปรุงขั้นตอนการปฏิบัติงานให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น โดยปรับในส่วนที่เกี่ยวกับหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากร อุปกรณ์เครื่องมือที่เกี่ยวข้องต่างๆ และการเตรียมความพร้อมกรณีที่ต้องมีการอพยพคนไทยออกจากเบลเยียม

3) ควรมีแผนสำรองสำหรับสถานที่ที่จะใช้ในการเป็นจุดรวมพลของคนไทยทั้งในกรณีที่ต้องย้ายคนไทยออกจากพื้นที่เสี่ยงหรือกรณีมีความจำเป็นต้องอพยพคนไทยออกจากเบลเยียม

4.2 ข้อเสนอแนะ

4.2.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

4.2.1.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ระดับรัฐบาล

นอกจากคนไทยที่มีถิ่นพำนักถาวรในเบลเยียมแล้ว ยังมีคนไทยประเภทที่พำนักเป็นการชั่วคราว และประเภทที่เดินทางมาระยะสั้น ซึ่งคนไทย 2 กลุ่ม ดังกล่าว ส่วนใหญ่เป็นคนไทยที่ไม่ได้มาลงทะเบียนที่สถานเอกอัครราชทูตฯ แต่มีความเป็นไปได้สูงที่จะเป็นกลุ่มผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือจากสถานเอกอัครราชทูตฯ มากที่สุดในกรณีที่เกิดวิกฤตการณ์ จึงควรที่รัฐบาลจะพิจารณาให้ความสำคัญต่อการดูแล ช่วยเหลือ และคุ้มครองคนไทยทั้ง 2 กลุ่มดังกล่าวด้วย โดยควรต้องมีการหารือถึงแนวทางที่จะทำให้สถานเอกอัครราชทูตฯ ทราบถึงจำนวน คนไทยที่เดินทางเข้าในประเทศที่รับผิดชอบอยู่ อาทิ การฝึกอบรมหรือการเดินทางมาประชุมของหน่วยงานภาครัฐและรัฐวิสาหกิจควรต้องให้มีการแจ้งสถานเอกอัครราชทูตทราบ รวมถึงต้องให้การสนับสนุนทั้งด้านงบประมาณ กำลังคน และเครื่องมือที่เกี่ยวข้องด้วยเช่นกัน

4.2.1.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ระดับสถานเอกอัครราชทูตฯ

รัฐบาลหลายยุคหลายสมัยมีนโยบายให้หน่วยงานไทยในต่างประเทศ ปฏิบัติหน้าที่อย่างบูรณาการในรูปแบบของทีมประเทศไทย³⁷ (ประกอบด้วยสำนักงานที่ปรึกษา ศุลกากร สำนักงานพาณิชย์ในต่างประเทศ สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ และสำนักงานที่ปรึกษาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี) โดยมีเอกอัครราชทูตเป็นหัวหน้าทีม ดังนั้น หน้าที่การดูแล ให้ความช่วยเหลือ และคุ้มครองคนไทยในต่างประเทศจึงถือเป็นหนึ่งในภารกิจของทีมประเทศไทยด้วยเช่นกัน โดยควรมีหน้าที่ร่วมกันพิจารณา ดังนี้

1) ปรับปรุงแผนการดูแล ช่วยเหลือ และคุ้มครองคนไทยในเบลเยียม เมื่อเกิดวิกฤตการณ์ หรือทบทวนแผนดังกล่าวเป็นระยะๆ เพื่อให้แผนที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับสถานะความเสี่ยงของวิกฤตการณ์ที่อาจเกิดขึ้น และมีความเข้าใจที่ถูกต้องร่วมกัน

2) จัดทำแนวทางในการขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากส่วนกลาง เพื่อใช้ในการปรับปรุงอุปกรณ์เครื่องมือที่จำเป็นต่างๆ ของสถานเอกอัครราชทูตฯ เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว และทันต่อเหตุการณ์

4.2.2 ข้อเสนอแนะในการดำเนินการ

ผู้ศึกษาขอเสนอแนะให้มีการปรับปรุงแผนอพยพเดิมของสถานเอกอัครราชทูตฯ ซึ่งถือเป็นข้อเสนอแนะในการดำเนินการ ระดับสถานเอกอัครราชทูตฯ ดังนี้

1) เปลี่ยนชื่อแผนจากเดิม “แผนอพยพเพื่อรองรับสถานการณ์ฉุกเฉิน” เป็น “แผนปฏิบัติการดูแล ช่วยเหลือ และคุ้มครองคนไทยของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงบรัสเซลส์ ต่อวิกฤตการณ์” โดยแผนนี้ควรคำนึงถึงปัจจัยเกี่ยวกับประเภทของวิกฤตการณ์และผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อคนไทย ข้าราชการ/เจ้าหน้าที่ของสถานเอกอัครราชทูตฯ และทรัพย์สินของทางราชการ

2) ตามนัยคู่มือการบริหารความพร้อมต่อสถานะวิกฤตของสำนักงาน ก.พ.ร. ในส่วนที่เกี่ยวกับการบริหารโครงการจัดการความต่อเนื่อง ผู้ศึกษาขอเสนอให้จัดตั้งคณะทำงานกรณีเกิดวิกฤตการณ์ 3 คณะ คือ

- คณะทำงานการติดตามและประเมินสถานการณ์ มีหน้าที่เปรียบเสมือนหน่วยงานแจ้งเตือนภัยล่วงหน้า (Early Warning Unit) โดยติดตามและประเมินสถานการณ์ ความเสี่ยงต่อการเกิดวิกฤตการณ์ในเบลเยียม และประชาสัมพันธ์แจ้งเตือนคนไทยให้ทราบ ในกรณีที่เกิดวิกฤตการณ์ รวมถึงมีหน้าที่เป็นผู้ให้ข้อมูลและท่าทีของสถานเอกอัครราชทูตฯ กรณีที่มีความจำเป็นต้องชี้แจงต่อสื่อมวลชนหรือผู้สอบถามเกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยงและ ภัยคุกคาม อาทิ ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับคนไทย ผลกระทบต่อความปลอดภัยของที่ทำการของหน่วยงานภาครัฐของไทยในเบลเยียม (ได้แก่ สถานเอกอัครราชทูตฯ ที่ตั้งของสำนักงานพาณิชย์ วิทยาศาสตร์ และ ศุลกากร) ผลกระทบต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสถานเอกอัครราชทูตฯ

- คณะทำงานด้านโลจิสติกส์ มีหน้าที่ประสานงานกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนของฝ่ายเบลเยียมและฝ่ายไทยเพื่ออำนวยความสะดวกต่อการให้ความช่วยเหลือคนไทยที่ได้รับ

³⁷ สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงบรัสเซลส์, ทีมประเทศไทย ณ กรุงบรัสเซลส์ [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.thaiembassy.be/th/เกี่ยวกับเรา/ทีมประเทศไทย-ณ-กรุงบรัสเซลส์> [มิถุนายน 2559].

ผลกระทบ และจัดเตรียมยานพาหนะ/สถานที่ที่ใช้เป็นจุดรวมพล กรณีที่มีความจำเป็นต้องเคลื่อนย้ายหรืออพยพคนไทยออกจากเบลเยียม

- คณะทำงานการบริหารและประสานงานภายในสถานเอกอัครราชทูตฯ และทีมประเทศไทย มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยของทรัพย์สินทางราชการ เอกสารที่มีชั้นความลับต่างๆ งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือที่จำเป็นต้องใช้กรณีเกิดวิกฤตการณ์

3) จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานในช่วงวิกฤตการณ์ (Standard Operating Procedure-SOP) ซึ่งต้องมีการศึกษาขั้นตอนของแผนมาตรการฉุกเฉินของฝ่ายเบลเยียมทั้งในกรณีวิกฤตการณ์ที่ไม่ใช่นิวเคลียร์และวิกฤตการณ์นิวเคลียร์ รวมถึงระบบการจัดการการเงินการคลังในกรณีวิกฤตการณ์ที่มีความจำเป็นต้องอพยพคนไทยออกจากเบลเยียม

4) การปรับปรุงโครงสร้างของแผนปฏิบัติการ โดยผู้ศึกษานำแนวทางของแผนอพยพฯ ที่มีอยู่เดิม และกรอบแนวคิดของสำนักงาน ก.พ.ร. รวมทั้งกรอบแนวคิดของ OECD มาปรับใช้ร่วมกัน เพื่อให้ได้แผนปฏิบัติการรองรับวิกฤตการณ์ที่มีความชัดเจนและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยแบ่งเป็น 3 ข้อ ดังนี้

ข้อ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับเบลเยียม โดยปรับเพิ่มให้มีความเกี่ยวข้องกับแผนปฏิบัติการเมื่อเกิดวิกฤตการณ์ อาทิ เส้นทางรถยนต์สำหรับใช้ในกรณีการอพยพหรือย้ายคนไทยไปอยู่ในพื้นที่ปลอดภัย โดยกำหนดให้กรุงบรัสเซลส์เป็นจุดอ้างอิง ปรับเพิ่มข้อมูลเกี่ยวกับท่าอากาศยานระหว่างประเทศทั้ง 3 แห่ง โดยเฉพาะการรองรับขนาดของเครื่องบินและระบบสาธารณูปโภคที่เกี่ยวข้อง การปรับข้อมูลพื้นฐานของหน่วยงานของฝ่ายเบลเยียมและฝ่ายไทยที่สถานเอกอัครราชทูตฯ มีความจำเป็นต้องติดต่อกรณีเกิดวิกฤตการณ์

ข้อ 2 ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับช่องทางการประชาสัมพันธ์คนไทยในเบลเยียม และรายละเอียดสถานที่ที่จะใช้จุดรวมพล ซึ่งประกอบด้วยที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ และวิธีการเดินทางไปยังจุดรวมพลดังกล่าว

ข้อ 3 รายละเอียดของแผนปฏิบัติการ ให้มีการจัดรวมระดับต่างๆ เป็นกลุ่ม โดยแบ่งออกเป็น 3 ช่วง (ตามกรอบแนวคิดของ OECD) กล่าว คือ

- ช่วงก่อนวิกฤตการณ์ ถือเป็นเตรียมความพร้อม โดยคณะทำงานการติดตามและประเมินสถานการณ์ เป็นกลไกในการติดตามและประเมินความเสี่ยงต่อการเกิดวิกฤตการณ์ และความพร้อมของอุปกรณ์เครื่องมือต่างๆ รวมถึงการซักซ้อมความเข้าใจต่อแผนปฏิบัติการกรณีเกิดวิกฤตการณ์ กับคณะทำงานอีก 2 คณะ ข้างต้น ส่วนแผนปฏิบัติการเพื่อรองรับสถานการณ์จะประกอบด้วยระดับที่ 1 การเตรียมความพร้อมในช่วงเหตุการณ์ปกติ และระดับที่ 2 การเตรียมความพร้อมเมื่อเริ่มมีสิ่งบอกรหัสที่ไม่ปกติ และอาจก่อให้เกิดความไม่สงบ/ภัยพิบัติ/การก่อการร้าย

- ช่วงเกิดวิกฤตการณ์ สถานเอกอัครราชทูตฯ มีคณะทำงาน 3 คณะ ข้างต้น เป็นกลไกในปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบ และที่ได้เคยมีการซักซ้อมความเข้าใจไปแล้ว โดยแผนปฏิบัติการเพื่อรองรับสถานการณ์จะประกอบด้วยระดับ 3 เกิดความไม่สงบ/ภัยพิบัติ/การก่อการร้าย แต่ไม่ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของคนไทยที่พำนักในเบลเยียม ระดับ 4 เกิดความไม่สงบ/ภัยพิบัติ/การก่อการร้าย และส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของคนไทยพำนักใน

เบลเยียม และระดับ 5 เกิดความไม่สงบ/ภัยพิบัติ/การก่อการร้าย รุนแรง ต่อเนื่อง และขยายวงกว้าง ถึงขั้นจำเป็นต้องอพยพคนไทย

- ช่วงหลังวิกฤตการณ์ เป็นช่วงการประเมินข้อดีข้อเสีย และจุดบกพร่องที่ต้อง มีการปรับปรุงต่อไป รวมถึงเป็นช่วงที่ต้องจัดทำสรุปผลการปฏิบัติงานทั้งด้านสาระและงบประมาณ

บรรณานุกรม

หนังสือ

- ฉัตรชัย วิริยเวชกุล. การอพยพคนไทยในต่างประเทศ : การเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการวิกฤติผ่านกรณีศึกษาเหตุการณ์อพยพคนไทยที่อียิปต์ลิเบียและญี่ปุ่นในปี 2554. รายงานการศึกษาส่วนบุคคล หลักสูตรนักบริหารการทูตรุ่นที่ 5. กระทรวงการต่างประเทศ, 2556.
- ทิวดา กมลเวชช. คู่มือการจัดการภัยพิบัติท้องถิ่น. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า, 2554.
- วรารุช ภู่อภิญญา. การบริหารจัดการภัยพิบัติ กรณีการเกิดแผ่นดินไหวในประเทศญี่ปุ่น. รายงานการศึกษาส่วนบุคคล หลักสูตรนักบริหารการทูตรุ่นที่ 5. กระทรวงการต่างประเทศ, 2554.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. คู่มือการบริหารความพร้อมต่อสภาวะวิกฤต. (31 มกราคม 2556).
- Charles Baubion. OECD Risk Management: Strategic Crisis Management. Organisation for Economic Co-operation and Development, 2013.
- Georges Dallemagne, Vanessa Matz, & Quentin Martens. La Belgique face au radicalism, comprendre et agir. Belgium: CIACO scrl, 2016.
- Ilse Tweer. Cuves défectueuses des réacteurs nucléaires belges Doel 3 et Tihange 2 Comentaires sur le Rapport Final d'Évaluation de L'AFCN de 2015. Parlement européen. Janvier, 2016.
- Robert, Ulmer R., Timolthy, Sellnow L. & Matthew, Seeger W. Effective Crisis Communication Moving From Crisis to Opportunity. 3rd edition. United State of America: SAGE Publications, 2015.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

- กองทัพบกไทย. บทความการก่อการร้ายสากล และหน่วยต่อต้านการก่อการร้ายสากลของต่างประเทศ. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.rta.mi.th/25010u/data/pdf/การก่อการร้ายสากลและหน่วยต่อต้านการก่อการร้ายสากลของต่างประเทศ.pdf>
- Flickr/Andreas Krischer. L'Etat des reacteurs nucleaires belges rend l'Allemagne nerveuse. Sputnik France. [Online]. 2016. Available from: <https://fr.sputniknews.com/international/201604201024402044-allemaagne-arret-reacteurs-belges>.

- Frédérique Masquelier. Catastrophes naturelles belges: 420 millions de coût en vingt ans. Le Vif l'express. [Online]. 2014. Available from: <http://www.levif.be/actualite/belgique/catastrophes-naturelles-belges-420-millions-de-cout-en-vingt-ans/article-normal-355577.html>.
- Isabelle Hanne. Pourquoi le parc nucléaire belge provoque-t-il des inquiétude?. Libération. [Online]. 2016. Available from: <http://www.liberation.fr/auteur/10547-isabelle-hanne>.
- Jonathan Bernstein. The 10 Steps of Crisis Communications. [Online]. 2013. Available from: <http://www.bernsteincrisismanagement.com/the-10-steps-of-crisis-communications/>.
- La Libre Belgique. Attaque de centrales nucléaires: "Il y a une vraie vulnérabilité en Belgique". [Online]. 2014. Available from: <http://www.lalibre.be/actu/belgique/attaque-de-centrales-nucleaires-il-y-a-une-vraie-vulnerabilite-en-belgique-547c503b35707696bab61064>.
- La libre Belgique. Les djihadistes belges sont moins pressés d'aller en Syrie. [Online]. 2015. Available from: <http://www.lalibre.be/actu/international/les-djihadistes-belges-sont-moins-empressees-d-aller-en-syrie-5620e4033570b0f19f6c7c55>.
- Le Vif. Près de 500 combattants belges en Syrie et en Irak, selon l'ONU. Belga. [Online]. 2015. Available from: <http://www.levif.be/actualite/international/pres-de-500-combattants-belges-en-syrie-et-en-irak-selon-l-onu/article-normal-428335.html>.
- Moniteur Belge. Arrêté royal portant fixation du plan d'urgence nucléaire et radiologique pour le territoire belge. Direction du Moniteur belge. [Online]. 2003. Available from: http://www.ejustice.just.fgov.be/doc/rech_f.htm.
- Moniteur Belge. Arrêté royal portant fixation du plan d'urgence pour les événements et situations de crise nécessitant une coordination ou une gestion à l'échelon national. Direction du Moniteur belge. [Online]. 2003. Available from: http://www.ejustice.just.fgov.be/doc/rech_f.htm.
- Prevention Web. Belgium Disaster & Risk Profile. [Online]. 2014. Available from: <http://www.preventionweb.net/countries/be/data/>.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

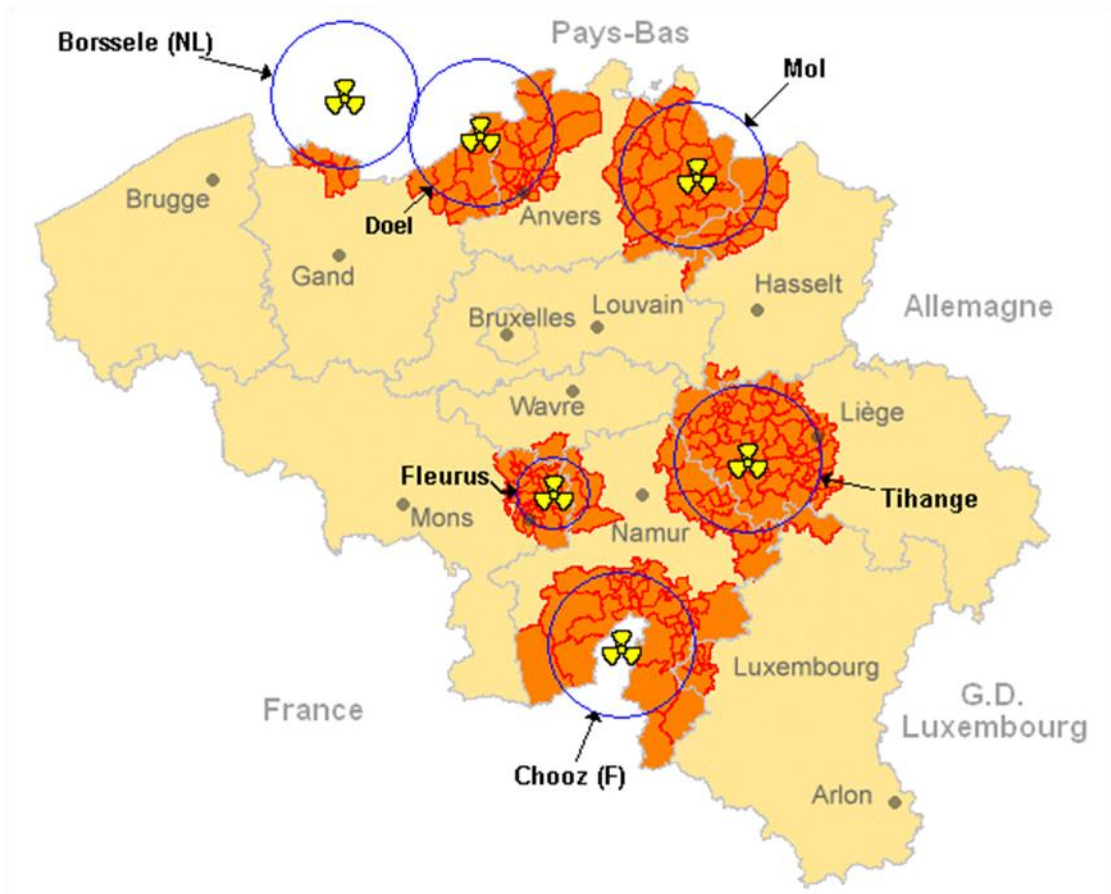
ข้อมูลทางภูมิศาสตร์และระบอบการปกครองของราชอาณาจักรเบลเยียม

ภาพที่ 4 แผนที่ประเทศเบลเยียม

1. ที่ตั้งในทางภูมิศาสตร์ : ตั้งอยู่ทางตอนเหนือของทวีปยุโรปตะวันตก มีพรมแดนติดกับทะเลและติดกับ ๔ ประเทศ คือ
 - 1) ทิศเหนือ : ติดทะเลเหนือและเนเธอร์แลนด์
 - 2) ทิศตะวันออก : ติดเยอรมนี
 - 3) ทิศใต้ : ติดลักเซมเบิร์ก
 - 4) ทิศตะวันตก : ติดฝรั่งเศส
2. ภาษาราชการ : ภาษาฝรั่งเศส ภาษาเฟลมมิช และภาษาเยอรมัน
3. ระบอบการปกครอง : ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
4. อำนาจการปกครอง : สหพันธรัฐ แบ่งออก 3 ระดับ
 - 1) สหพันธรัฐ (Federal State) หรือรัฐบาล มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบด้านการต่างประเทศ การป้องกันประเทศ ยุติธรรม การเงินการคลัง การสาธารณสุข ตำรวจ และความมั่นคงทางสังคม
 - 2) ภูมิภาค (Regional) มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบด้านเศรษฐกิจ และเขตอาณา (territory) อาทิ นโยบายเศรษฐกิจ การเกษตร การจ้างงาน ที่อยู่อาศัย พลังงาน โครงสร้างสาธารณูปโภค การขนส่งระดับภูมิภาค สิ่งแวดล้อมการปรับภูมิทัศน์ โดยแบ่งเป็น 3 ภูมิภาค คือ ภูมิภาควาลลูน (ใช้ภาษาฝรั่งเศส) ภูมิภาคแฟลนเดอร์ (ใช้ภาษาดัตช์) และภูมิภาค Brussels Capital (ใช้ภาษาฝรั่งเศสและเฟลมมิช)
 - 3) ประชาคม (Community) มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบด้านภาษา อาทิ วัฒนธรรม การศึกษา การใช้ภาษา และเรื่องที่เกี่ยวข้องกับนโยบายสุขภาพ โดยแบ่งออกเป็น ๓ ประชาคม คือ ประชาคมเฟลมมิช ประชาคมฝรั่งเศส และประชาคมเยอรมัน ทั้งนี้ ในแต่ละระดับจะมีอำนาจการตัดสินใจเป็นเอกเทศ และมีรัฐบาลและรัฐสภาเป็นของตนเอง

ภาคผนวก ข
แผนผังที่ตั้งโรงงานไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์เบลเยียม

ภาพที่ 5 แผนที่ที่ตั้งโรงงานไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์ของเบลเยียม

พลังงานไฟฟ้าเบลเยียมประมาณร้อยละ 55 มาจากพลังงานนิวเคลียร์ โดยเริ่มสร้างโรงงานไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์ในช่วงปี ค.ศ. 1970 และเริ่มใช้งานในช่วงปี ค.ศ. 1975 และปี ค.ศ. 1980 เบลเยียมมีโรงงานไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์ 2 แห่ง คือ เมือง Dole มี 4 เตปปฏิกรณ์ และเมือง Tihange มี 3 เตปปฏิกรณ์ และมีศูนย์ศึกษา 2 แห่ง คือ เมือง Fleurus และเมือง Mol

ภาคผนวก ค

มาตรฐานของแนวทางการบริหารความต่อเนื่อง (Business Continuity Management- BCM)

BCM เป็นเรื่องสำคัญที่มีอยู่ในสากล องค์กรชั้นนำทั่วโลกได้นำมาใช้เป็นที่แพร่หลาย มีการจัดตั้งมาตรฐานสากลในชื่อของ BCM ภายใต้มาตรฐาน ดังนี้

BS 25999 คือ รหัสมาตรฐานของ British Standards Institution (BSI) ที่องค์กรทั่วโลกยอมรับและนำไปใช้โดยเครื่องจักรภาพอังกฤษ

NFPA 1600 โดย ประเทศสหรัฐอเมริกา

ANZ 5050 โดย ประเทศออสเตรเลียและนิวซีแลนด์

ภาคผนวก ง
แผนการบริหารจัดการความต่อเนื่องสำหรับหน่วยงานภาครัฐ

1. การทำความเข้าใจองค์กร

การทำความเข้าใจองค์กรประกอบด้วยขั้นตอนย่อย ดังนี้

1.1 การประเมินความเสี่ยงและภัยคุกคาม

หน่วยงานต้องศึกษาและระบุความเสี่ยงของวิกฤตการณ์ที่มีโอกาสเกิดในพื้นที่รับผิดชอบวิกฤตการณ์ก่อการร้าย การชุมนุมประท้วง/จลาจล โรคระบาด อุทกภัย อัคคีภัย ฯลฯ โดยมีแนวทางในการประเมินความเสี่ยงและวิกฤตการณ์แบ่งประเภทของผลกระทบต่อทรัพยากร 5 ด้าน ดังนี้

1.1.1 ผลกระทบด้านอาคาร/สถานที่ปฏิบัติงานหลัก: วิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นทำให้สถานที่ปฏิบัติงานหลักของหน่วยงาน ได้รับความเสียหายและส่งผลกระทบต่อบุคลากรไม่สามารถเข้าไปปฏิบัติงานได้ในช่วงระยะแรก หรือระยะกลาง หรือระยะยาว

1.1.2 ผลกระทบด้านวัสดุอุปกรณ์ที่สำคัญ/การจัดหาจัดส่งวัสดุอุปกรณ์ที่สำคัญ: วิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นทำให้ไม่สามารถใช้งานวัสดุอุปกรณ์ที่สำคัญ หรือไม่สามารถจัดหาจัดส่งวัสดุอุปกรณ์ที่สำคัญเพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้

1.1.3 ผลกระทบด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและข้อมูลที่สำคัญ: วิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นทำให้ไม่สามารถใช้ระบบงานเทคโนโลยี หรือระบบสารสนเทศ หรือเข้าถึงข้อมูลที่สำคัญในการปฏิบัติงานได้

1.1.4 ผลกระทบด้านบุคลากรหลัก: วิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นทำให้บุคลากรหลักไม่สามารถมาปฏิบัติงานได้

1.1.5 ผลกระทบด้านลูกค้า/ผู้ให้บริการ/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญ: วิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นทำให้ลูกค้า/ผู้ให้บริการแก่หน่วยงาน/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียไม่สามารถที่จะให้บริการหรือส่งมอบงาน เพื่อให้หน่วยงานใช้ในการปฏิบัติงานได้

1.2 การประเมินผลกระทบต่อกระบวนการดำเนินงาน

การประเมินผลกระทบต่อกระบวนการ หรือการวิเคราะห์ผลกระทบทางธุรกิจ (Business Impact Analysis) หน่วยงานต้องประเมินผลกระทบ ซึ่งระดับผลกระทบจะแบ่งออกเป็น 5 ระดับ โดยมีหลักเกณฑ์การพิจารณาระดับผลกระทบ ดังนี้

ระดับผลกระทบ	หลักเกณฑ์การพิจารณาระดับของผลกระทบ
สูงมาก	<ul style="list-style-type: none"> - เกิดความเสียหายต่อองค์กรเป็นจำนวนเงินในระดับสูงมาก - ส่งผลให้ขีดความสามารถในการดำเนินงานหรือให้บริการลดลงมากกว่า ร้อยละ 50 - เกิดการสูญเสียชีวิตและ/หรือภัยคุกคามต่อสาธารณชน - ส่งผลกระทบต่อชื่อเสียงและความมั่นใจต่อองค์กรในระดับประเทศและนานาชาติ

ระดับผลกระทบ	หลักเกณฑ์การพิจารณาระดับของผลกระทบ
สูง	<ul style="list-style-type: none"> - เกิดความเสียหายต่อองค์กรเป็นจำนวนเงินในระดับสูง - ส่งผลให้ขีดความสามารถในการดำเนินงานหรือให้บริการลดลงร้อยละ 25-50 - เกิดการบาดเจ็บต่อผู้รับบริการ/บุคคล/กลุ่มคน - ส่งผลกระทบต่อชื่อเสียงและความมั่นใจต่อองค์กรในระดับประเทศ
ปานกลาง	<ul style="list-style-type: none"> - เกิดความเสียหายต่อองค์กรเป็นจำนวนเงินในระดับปานกลาง - ส่งผลให้ขีดความสามารถในการดำเนินงานหรือให้บริการ ลดลงร้อยละ 10-25 - ต้องมีการรักษาพยาบาล - ส่งผลกระทบต่อชื่อเสียงและความมั่นใจต่อองค์กรในระดับท้องถิ่น
ต่ำ	<ul style="list-style-type: none"> - เกิดความเสียหายต่อองค์กรเป็นจำนวนเงินในระดับต่ำ - ส่งผลให้ขีดความสามารถในการดำเนินงานหรือให้บริการ ลดลงร้อยละ 5-10 - ต้องมีการปฐมพยาบาล - ส่งผลกระทบต่อชื่อเสียงและความมั่นใจต่อองค์กรในระดับท้องถิ่น
ไม่เป็นสาระสำคัญ	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งผลให้ขีดความสามารถในการดำเนินงานหรือให้บริการ ลดลงมากกว่าร้อยละ 5

2. การกำหนดกลยุทธ์ในการสร้างความต่อเนื่อง

ผู้บริหารหน่วยงานต้องพิจารณากำหนดกลยุทธ์จากการเตรียมพร้อม 5 ปัจจัย คือ อาคาร/สถานที่ปฏิบัติงานหลัก วัสดุอุปกรณ์ที่สำคัญ/การจัดหาจัดส่งวัสดุอุปกรณ์ที่สำคัญ เทคโนโลยีสารสนเทศและข้อมูลที่สำคัญ บุคลากร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยพิจารณาจากการปฏิบัติงานจริงในปัจจุบัน และปรับให้สอดคล้องกับระดับการดำเนินงานเมื่อเกิดสภาวะวิกฤต (หน่วยงานไม่ควรกำหนดทรัพยากรเสมือนการปฏิบัติงานในสภาวะปกติ)

3. การจัดทำแผนความต่อเนื่อง (Business Continuity Plan)

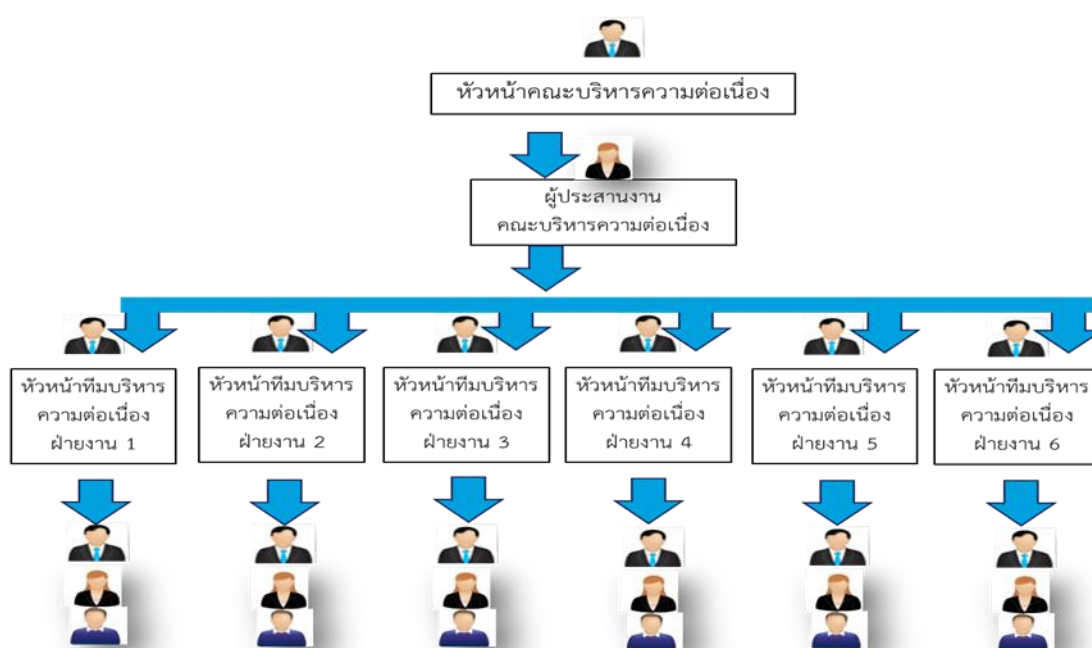
แนวทางการจัดทำแผนความต่อเนื่องประกอบด้วย (1) กำหนดโครงสร้างและทีมงานจัดทำแผนความต่อเนื่อง (2) กำหนดกระบวนการแจ้งเหตุฉุกเฉิน (Call Tree) และ (3) กำหนดแนวทางการบริหารความต่อเนื่องในช่วงเกิดเหตุในระยะสั้น และการกลับคืนในระยะกลาง

3.1 การกำหนดโครงสร้างและทีมงานจัดทำแผนความต่อเนื่อง

ขั้นตอนแรกเพื่อให้แผนความต่อเนื่อง (BCP) สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล การจัดตั้งคณะบริหารความต่อเนื่อง (BCP Team) ของหน่วยงานจึงเป็นที่ต้องมีการพิจารณากำหนดขึ้น ดังนี้

- หัวหน้าคณะบริหารความต่อเนื่อง คือ ผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงาน มีหน้าที่ในการประเมิน ลักษณะ ขอบเขตและแนวโน้มของอุบัติการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อตัดสินใจประกาศใช้แผนความต่อเนื่อง และดำเนินการตามขั้นตอนและแนวทางการบริหารความต่อเนื่อง ตลอดจนสรรหาทรัพยากรตามที่ได้กำหนดไว้ในแผนความต่อเนื่อง

- หัวหน้าทีมบริหารความต่อเนื่อง คือ หัวหน้าของฝ่ายงาน/ส่วนงานในหน่วยงานมีหน้าที่ในการสนับสนุนการปฏิบัติงานของหัวหน้าคณะบริหารความต่อเนื่องและคณะบริหารความต่อเนื่อง และดำเนินการตามขั้นตอนและแนวทางการบริหารความต่อเนื่อง ตลอดจนสรรหาทรัพยากรที่ได้กำหนดไว้ในแผนความต่อเนื่องของฝ่ายงาน/ส่วนงานของตน
- ผู้ประสานงานคณะบริหารความต่อเนื่อง มีหน้าที่ในการติดต่อและประสานงานภายในหน่วยงานและให้การสนับสนุนในการติดต่อสื่อสารกับฝ่ายงาน/ส่วนงาน ภายในหน่วยงานและองค์กร และดำเนินการตามขั้นตอนและแนวทางการบริหารความต่อเนื่อง

ภาพที่ 6 ตัวอย่างโครงสร้างคณะบริหารความต่อเนื่องของหน่วยงาน

ภายหลังการกำหนดโครงสร้างคณะบริหารความต่อเนื่องของหน่วยงาน ให้ระบุรายชื่อและหมายเลขติดต่อของบุคลากรและทีมงานบริหารความต่อเนื่อง (BCP Team) โดยกำหนดบุคลากรหลักและบุคลากรสำรอง ในกรณีที่บุคลากรหลักไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้บุคลากรสำรองรับผิดชอบบทบาทของบุคลากรหลักไปก่อน จนกว่าจะได้มีการมอบหมายและแต่งตั้งขึ้นขึ้นโดยหัวหน้าคณะบริหารความต่อเนื่องในการบริหารความต่อเนื่องและการกลับคืนสู่สถานการณ์ปกติ

3.2 การกำหนดกระบวนการแจ้งเหตุฉุกเฉิน (Call Tree)

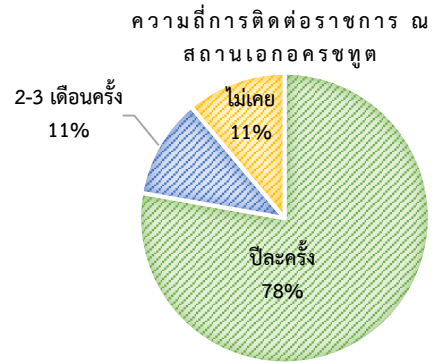
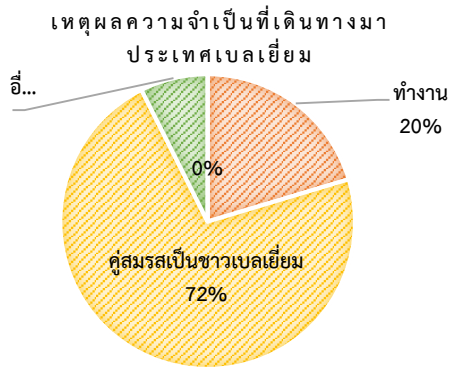
กระบวนการ Call Tree เป็นกระบวนการแจ้งเหตุวิกฤตให้กับสมาชิกในคณะบริหารความต่อเนื่องและทีมงานบริหารความต่อเนื่องตามรายชื่อที่ปรากฏในตารางข้อมูลรายชื่อ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สามารถบริหารจัดการในการติดต่อบุคลากรของหน่วยงาน ภายหลังจากมีการประกาศเหตุการณ์ฉุกเฉินหรือสภาวะวิกฤต

3.3 การกำหนดแนวทางการตอบสนองเหตุการณ์และกอบกู้กระบวนการ

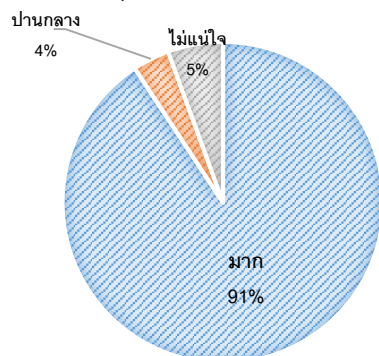
ขั้นตอนในการบริหารความต่อเนื่องและกอบกู้กระบวนการ แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนตามระยะเวลา คือ (1) การตอบสนองต่อวิกฤตการณ์ ภายใน 24 ชั่วโมง (2) การตอบสนองต่อวิกฤตการณ์ระยะแรก ภายใน 7 วัน และ (3) การตอบสนองต่อวิกฤตการณ์และกู้คืนกระบวนการปฏิบัติงานในระยะเวลาเกิน 7 วัน

ภาคผนวก จ

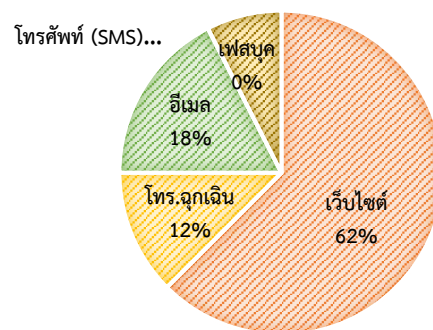
สรุปผลการสำรวจความต้องการของคนไทยต่อสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงบรัสเซลส์
ต่อกรณีการเกิดวิกฤตการณ์

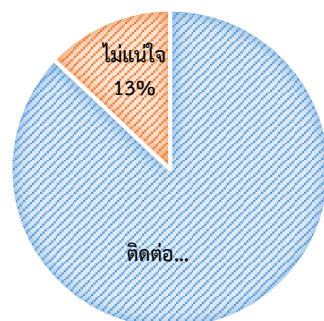
ความเชื่อมั่นในสถานเอกอัครราชทูตที่จะ
สามารถดูแล ให้ความช่วยเหลือ และ
คุ้มครองคนไทย

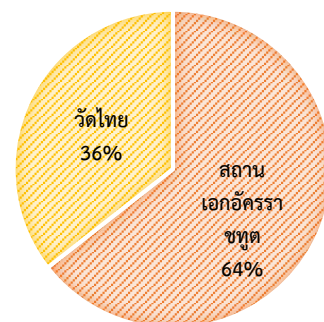
ช่องทางการติดต่อกับ
สถานเอกอัครราชทูต

ประสงค์จะติดต่อสถานเอกอัครราชทูตใน
กรณีฉุกเฉิน

จุดรวมพลเมื่อเกิดวิกฤตการณ์

ภาคผนวก ฉ
วิกฤตการณ์ในเบลเยียม (ช่วงปี 2543-2558)

วิกฤตการณ์ที่เกิดจากภัยธรรมชาติในเบลเยียม

Column1	Disaster subtype	Events count	Total deaths	Total affected
Extreme temperature	Cold wave	3	6	0
Extreme temperature	Heat wave	3	2525	0
Flood	Riverine flood	5	5	1290
Flood	Flash flood	1	0	210
Flood	--	2	0	1800
Storm	Extra-tropical storm	6	8	2
Storm	Convective storm	3	5	71

วิกฤตการณ์ที่เกิดจากภัยทางเทคโนโลยีในเบลเยียม

Disaster type	Disaster subtype	Events count	Total deaths	Total affected
Industrial accident	Explosion	2	37	151
Transport accident	Air	1	11	0
Transport accident	Rail	1	18	171
Transport accident	Road	1	11	37

* ข้อมูลจาก Centre for Research on the Epidemiology of Disasters (CRED)

ภาคผนวก ข

แผนอพยพเพื่อรองรับสถานการณ์ฉุกเฉินสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงบรัสเซลส์

1. ข้อมูลทั่วไป

1.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับประเทศเบลเยียม

เบลเยียมเป็นประเทศขนาดเล็กอยู่ในยุโรปตะวันตก มีพื้นที่เพียง 32,545 ตารางกิโลเมตร (เล็กกว่าประเทศไทยประมาณ 15 เท่า) จากเหนือสุดลงไปใต้สุดมีระยะทางเพียง 400 กิโลเมตร โดยสามารถเดินทางไปประเทศเพื่อนบ้านได้โดยสะดวก มีพรมแดนติดกับฝรั่งเศส เยอรมนี เนเธอร์แลนด์ และลักเซมเบิร์ก นอกจากกรุงบรัสเซลส์ซึ่งเป็นเมืองหลวงแล้ว เบลเยียมยังมีเมืองใหญ่อื่นๆ อีก เช่น อันตเวิร์ป (Anvers/Antwerpen) ลีเอจ (Liege/Luik) เกนต์ (Gand/Gent) บรูจ (Bruges/Brugge)

ปัจจุบัน การบินไทยเปิดบริการเที่ยวบินตรงกรุงบรัสเซลส์ - กรุงเทพฯ สัปดาห์ละ 3 เที่ยวบิน

1.2 ข้อมูลเฉพาะ

1.2.1 ข้อมูลเชิงประชากรของคนไทยในเบลเยียม

- จำนวนประมาณ 3,800 คน
- ข้อมูลการประกอบอาชีพของคนไทย
 - ข้าราชการและครอบครัว
 - คู่สมรสชาวต่างชาติ
 - นักศึกษาไทย
 - ผู้บริหาร/พนักงานบริษัทเอกชน (มีไม่มาก)
 - แรงงานไทย (มีไม่มาก) ส่วนใหญ่เป็นพ่อครัว/แม่ครัว พนักงานร้านอาหารไทย
- ข้อมูลจังหวัดหรือเขตที่มีคนไทยอาศัย/ทำงานอยู่จำนวนมาก
 - กรุงบรัสเซลส์ อันตเวิร์ป ลีเอจ ฮาซเซิลท์ ลูเวิน เกนต์ บรูจ
- ทะเบียนรายชื่อและที่อยู่ของคนไทย
 - สอท. จัดทำแล้ว
- การจัดตั้งเครือข่ายในการติดต่อสื่อสารระหว่างคนไทย
 - ข้าราชการ สอท. เป็นแกนกลางในการสื่อสาร ผ่านทางกงสุลกิตติมศักดิ์

ไทยวัดไทย แกนนำสมาคมเพื่อนไทยในเบลเยียม สมาคมไทย-เบล สมาคมไทย-ฟลามส์ ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน และผู้ประสานงานกลุ่มนักศึกษา ฯลฯ

1.2.2 ข้อมูลและช่องทางติดต่อหน่วยงานท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องในการให้ความช่วยเหลือคนไทยยามฉุกเฉิน

- กระทรวงการต่างประเทศเบลเยียม
- สำนักงานตำรวจ
- ตำรวจผู้ประสานงานคณะทูต
- กองตรวจคนเข้าเมือง (IBZ)

- ศูนย์ปฏิบัติการ Crisis Center (IBZ)
- สำนักงานการบินไทย กรุงบรัสเซลส์

2. การกำหนดแผนปฏิบัติการ

2.1 สอท. กำหนดแผนปฏิบัติการเพื่อรองรับสถานการณ์ โดยแบ่งระดับต่างๆ

2.1.1 ระดับที่ 1 : การเตรียมความพร้อมในช่วงเหตุการณ์ปกติ

- จัดเตรียมข้อมูลคนไทยที่อาศัยอยู่ในเบลเยียมให้มีความทันสมัย
- ประชาสัมพันธ์ให้คนไทยหมั่นตรวจสอบเอกสารเดินทาง ให้มีอายุไม่ต่ำกว่า 6 เดือน และสำเนาเอกสารสำคัญเก็บแยกไว้สำหรับกรณีที่ต้องใช้ฉุกเฉิน
- ประสานงานอย่างใกล้ชิดอยู่เสมอกับวัดไทย สมาคมคนไทย กลุ่มนักศึกษา และกงสุลกิตติมศักดิ์ไทย

- ปรับปรุงระบบรักษาความปลอดภัยของ สอท. (สอท. ไม่มี รพก.ประจำอาคาร มีการติดตั้งกล้องวงจรปิด แต่ไม่สามารถบันทึกความจำได้ ทั้งนี้ ที่ฝ่ายกงสุล ยังไม่มีการติดตั้งกล้องฯ จึงมีแผนขั้นต่อไปที่จะเสนอขอรับงบประมาณสำหรับติดตั้งกล้องวงจรปิดที่สามารถบันทึกความจำได้ในฝ่ายกงสุลและบริเวณโดยรอบที่ทำการ สอท.)

- ตรวจสอบประสิทธิภาพอุปกรณ์และระบบสื่อสารให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี
- ทบทวนมาตรการรักษาความปลอดภัยของ สอท. กับข้าราชการและลูกจ้าง
- สร้างสัมพันธ์ที่ดีกับตำรวจท้องที่ของ สอท. และตำรวจผู้ประสานงานคณะทูต เพื่อความปลอดภัยของ สอท. และทำเนียบ ออท.

2.1.2 ระดับที่ 2 : การเตรียมความพร้อมเมื่อเริ่มมีสิ่งบอกรหัสที่ไม่ปกติ และอาจก่อให้เกิดความไม่สงบ/ภัยพิบัติ/การก่อการร้าย

- จัดตั้งคณะทำงานเตรียมความพร้อมในการอพยพ ประกอบด้วย ข้าราชการ สอท. ข้าราชการสำนักงานที่มประเทศไทย และกงสุลกิตติมศักดิ์ไทย คณะกรรมการบริหารวัดไทย สมาคมคนไทย และกลุ่มนักศึกษา เพื่อประเมินสถานการณ์และแจ้งขั้นตอนการดำเนินการ หากจำเป็นต้องอพยพคนไทย

- ประสานงานศูนย์ปฏิบัติการ Crisis Center เพื่อติดตามการประเมินสถานการณ์ของทางการเบลเยียมและขอรับทราบข้อมูลล่าสุดเกี่ยวกับมาตรการเตรียมการรับมือของเบลเยียม

ผู้ประสานงาน: Mr. Alain Lefevre

Advisor general-Director

Directorate General Crisis Center, Operations

IBZ, Federal Public Service - Home Affairs

โทรศัพท์ 02 506 48 14 โทรศัพท์มือถือ 0477 31 53 06

โทรสาร 02 506 48 42 e-Mail: alain.lefevre@ibz.fgov.be

- ประชาสัมพันธ์ให้คนไทยติดตามข่าวสารจาก สอท. ในช่องทางต่างๆ ทั้งจากเว็บไซต์ สอท. และผ่านแกนนำชุมชนไทยผู้ประสานงานของแต่ละกลุ่ม รวมถึงการประสานงานขอประชาสัมพันธ์ข่าวสารผ่านสถานีโทรทัศน์ไทยโกลบอลเน็ตเวิร์ค (Thai Global Network-TGN)

- จัดเตรียมเสบียงอาหารและของใช้ที่จำเป็น อาทิ ข้าวสาร อาหารแห้ง น้ำมัน น้ำดื่ม น้ำมันเชื้อเพลิง

- ตรวจสอบสภาพยานพาหนะของ สอท. ให้อยู่ในสภาพดี เติมน้ำมันเชื้อเพลิงเต็มทุกครั้งที่เสร็จภารกิจในแต่ละวัน รวมทั้งตรวจสอบสภาพเครื่องมืออุปกรณ์สื่อสารให้ใช้งานได้ดี และจัดหาอุปกรณ์สื่อสารเพิ่มเติมให้เพียงพอกับการใช้งาน

2.1.3 ระดับที่ 3 : กรณีเกิดความไม่สงบ/ภัยพิบัติ/การก่อการร้าย แต่ยังไม่ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของผู้ที่พำนักในเบลเยียม

- ประชาสัมพันธ์ให้คนไทยปฏิบัติตามคำแนะนำของทางการเบลเยียมเกี่ยวกับมาตรการรักษาความปลอดภัย และปฏิบัติตามคำแนะนำของ สอท. โดยเฉพาะการเตรียมเอกสารเดินทางและสัมภาระที่จำเป็นให้อยู่ในสภาพพร้อมเดินทาง

- จัดเตรียมสถานที่ คือ สอท. ทำเนียบ ออท. และขอความร่วมมือจากวัดไทย เพื่อใช้เป็นที่พักชั่วคราวของคนไทย และศูนย์ช่วยเหลือคนไทย ในช่วงการอพยพ และแจ้งให้คนไทยทุกคนทราบ พร้อมทั้งซักซ้อมเส้นทางการเดินทางจากสถานที่พัก/ที่ทำงานของคนไทย เพื่อมายังสถานที่พักชั่วคราวดังกล่าว

- จัดเตรียมอุปกรณ์เกี่ยวกับที่พักอาศัยชั่วคราว

- ประสานงานกับกระทรวงการต่างประเทศและหน่วยงานท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องเพื่อขอรับการอำนวยความสะดวกหากมีความจำเป็นต้องอพยพคนไทย

- เจรจากับรัฐบาลเบลเยียมเพื่อเตรียมความพร้อมในการส่งเครื่องบินเข้ามารับคนไทย (ในกรณีที่สนามบินใช้ได้) และประสานกับ สอท. ณ กรุงเบอร์ลิน/สอท. ณ กรุงเฮก/สอท. ณ กรุงปารีส เพื่อเจรจากับรัฐบาลเยอรมนี/เนเธอร์แลนด์/ฝรั่งเศส เพื่อขออพยพคนไทยเข้าไปพำนักเป็นการชั่วคราวจนกว่าสถานการณ์จะกลับสู่ภาวะปกติ หรือจนกว่าการส่งกลับประเทศไทยจะแล้วเสร็จ

- ประสานกับ สอท. เยอรมนี/เนเธอร์แลนด์/ฝรั่งเศสในเบลเยียมเพื่ออำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้ายคนไทย

- จัดเตรียมเช่ายานพาหนะเพื่อใช้เคลื่อนย้ายคนไทยและทรัพย์สินของ สอท.

- รายงานสถานการณ์ให้กระทรวงฯ ทราบทุกระยะ เพื่อกระทรวงฯ และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องแจ้งเตือนคนไทยให้หลีกเลี่ยงการเดินทางเข้าไปเบลเยียม

- ประสานงานกับ สอท. ณ กรุงเบอร์ลิน/สอท. ณ กรุงเฮก/สอท. ณ กรุงปารีส เป็นระยะเพื่อการเตรียมการด้านที่พักและอาหาร

- จัดเวรยามข้าราชการและลูกจ้างดูแล สอท. และเพื่อเป็นสื่อกลางในการติดต่อ

- กำหนดตัวข้าราชการซึ่งเป็นผู้ควบคุมดูแลการอพยพในแต่ละพื้นที่ (ในกรณีจัดที่พักชั่วคราวมากกว่า 1 แห่ง) รวมทั้งกำหนดตัวข้าราชการที่มอบหมายให้อยู่รักษาการ สอท. หรืออพยพออกเป็นคนสุดท้าย

- เก็บรวบรวมทรัพย์สิน/เอกสารมีค่าของทางราชการ พร้อมทั้งทำลายเอกสาร/
ฐานข้อมูลที่มีชั้นความลับ

- ประสานงานกับการบินไทย และสายการบินอื่นๆ ในการสำรองบัตรโดยสาร
เครื่องบินและอำนวยความสะดวกให้แก่คนไทยซึ่งประสงค์จะเดินทางกลับประเทศไทย

2.1.4 ระดับที่ 4 : กรณีเกิดความไม่สงบ/ภัยพิบัติ/การก่อการร้าย และส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของผู้พำนักอาศัยในเบลเยียม

- ทำการเคลื่อนย้ายคนไทยเข้ามายังสถานที่พำนักชั่วคราว
- ประเมินสถานการณ์ครั้งล่าสุดเพื่อเตรียมเส้นทาง/วิธีการอพยพ และแจ้งให้
กระทรวงฯ และ สอท. ประเทศเป้าหมายที่จะอพยพไปได้ทราบล่วงหน้า

- เตรียมการย้ายเอกสารสำคัญ บัญชีเงินฝากธนาคาร เงินสดของ สอท.

- ประสานงานขอให้กระทรวงฯ เตรียมงบประมาณฉุกเฉินสนับสนุน

2.1.5 ระดับที่ 5 : กรณีเกิดความไม่สงบ/ภัยพิบัติ/การก่อการร้าย รุนแรง ต่อเนื่อง
และขยายวงกว้างถึงขั้นจำเป็นต้องอพยพคนไทย

- ประสานกับ สอท. กรุงเบอร์ลิน/สอท. ณ กรุงเฮก/สอท. ณ กรุงปารีส เป็นระยะ

- อพยพคนไทยทั้งหมดไปยังท่าอากาศยานซึ่งรัฐบาลเบลเยียมได้จัดเตรียมไว้
เพื่อขึ้นเครื่องบินของรัฐบาลไทย

- ท่าอากาศยานที่สำคัญของเบลเยียม ได้แก่

(1) ท่าอากาศยานแห่งชาติบรัสเซลส์ (Brussels National Airport/Brussels-
Zaventem) อยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของกรุงบรัสเซลส์ ระยะทาง 12 กิโลเมตร

(2) ท่าอากาศยาน Charleroi Brussels South Airport อยู่ทางทิศ
ตะวันออกเฉียงใต้ของกรุงบรัสเซลส์ ระยะทาง 75 กิโลเมตร

(3) ท่าอากาศยานเมือง Liege ใหญ่เป็นอันดับสาม รองจากท่าอากาศยาน
Brussels และ Charleroi อยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของกรุงบรัสเซลส์ ระยะทาง 90 กิโลเมตร

- ในกรณีที่การอพยพทางเครื่องบินไม่สามารถทำได้ ให้อพยพโดยเส้นทาง
รถยนต์ไปยังพรมแดนด้านเนเธอร์แลนด์ ระยะห่างจากกรุงบรัสเซลส์ ประมาณ 214 กิโลเมตร โดยใช้
เส้นทางหลวงหมายเลข A16 และ E19 เพื่อรอประเมินสถานการณ์ หรือรออพยพกลับประเทศไทย
โดยใช้เมืองอัมสเตอร์ดัมเป็นจุดต่อขึ้นเครื่องบิน

- หากการเดินทางไปยังพรมแดนเนเธอร์แลนด์ไม่สามารถกระทำได้อพยพ
โดยเส้นทางรถยนต์ไปยังพรมแดนด้านเยอรมนี เพื่อข้ามไปยังเมือง Dusseldorf ซึ่งห่างจากกรุง
บรัสเซลส์ประมาณ 210 กิโลเมตร โดยใช้เส้นทางหลวงหมายเลข E314 เพื่อรอประเมินสถานการณ์
หรือรอการอพยพกลับประเทศไทย

- หากการเดินทางไปยังพรมแดนเนเธอร์แลนด์และเยอรมนีไม่สามารถกระทำได้อพยพ
โดยเส้นทางรถยนต์ไปยังพรมแดนด้านฝรั่งเศส ไปยังกรุงปารีส ระยะห่างจากกรุงบรัสเซลส์
ประมาณ 290 กิโลเมตร โดยใช้ทางหลวงหมายเลข E19 A2 และ A1 เพื่อรอประเมินสถานการณ์
หรือรอการอพยพกลับประเทศไทย

- รายงานสถานการณ์ให้กระทรวงฯ ทราบเป็นระยะ

3. จุดนัดหมายที่สำคัญกรณีเกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน

- สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงบรัสเซลส์
ที่อยู่ Chaussee de Waterloo 876-1000 Brussels โทรศัพท์ 02/640.68.10
- ทำเนียบเอกอัครราชทูตฯ
ที่อยู่ Ave. de Tervueren 460-1160 Audhergem โทรศัพท์ 02/762.36.03
- วัดไทยธรรมาราม (Wat Thai Dhammaram)
ที่อยู่ Chaussee de Louvain 71-1410 Waterloo โทรศัพท์ 02/ 385.28.55
- วัดพุทธอาราม (Wat Buddharama)
ที่อยู่ Genstraat 90-9111 Belsele Sint-Niklaas โทรศัพท์ 03/ 296.27.71
- วัดธัมมปทีป (Wat Dhammapateep)
ที่อยู่ Kouterdreef 37-2800 Mechelen โทรศัพท์ 015/ 29.00.99
- วัดพระธรรมกาย เบลเยียม (Wat Phra Dhammakaya Belgium)
ที่อยู่ Ronkenburgstraat 25-9340 Lede Aalst โทรศัพท์ 05/339.49.09

4. หมายเลขโทรศัพท์สำคัญเมื่อเกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน

- สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงบรัสเซลส์ โทร. (32) 02/ 640.68.10 แฟกซ์ (32) 02/ 648.30.66
สถานกงสุลใหญ่กิตติมศักดิ์ และสถานกงสุลกิตติมศักดิ์ 3 แห่ง
- ลักเซมเบิร์ก (Luxembourg) โทร. (352) 407 87 81 แฟกซ์ (352) 40.78.04
 - อันต์เวิร์ป/เบลเยียม (Antwerp) โทร. (32) 0495/ 22.99.00 แฟกซ์ (32) 03/ 218.72.94
 - ลีเอจ /เบลเยียม (Liege) โทร. (32) 04/254.48.60 แฟกซ์ (32) 04/ 254.24.15
 - บริษัท การบินไทย (กรุงบรัสเซลส์) โทร. (32) 02/ 502.47.44 แฟกซ์ (32) 02/ 502.69.47
- หมายเลขฉุกเฉินรถพยาบาล /รถดับเพลิง-เบลเยียม 100 - ลักเซมเบิร์ก 122
หมายเลขฉุกเฉินของตำรวจ-เบลเยียม 101 - ลักเซมเบิร์ก 113
หมายเลขฉุกเฉิน Pan - European SOS 112
-

สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงบรัสเซลส์
23 มีนาคม 2555

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	ร้อยโท พรหมเมศ พหลพลพยุหเสนา
ประวัติการศึกษา	- License en Sciences Sociales et Militaires, Ecole Royale Militaire, Bruxelles, Belgique
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2535	นายทหารข่าวกรองทางทหาร กองการต่างประเทศ กรมข่าวทหารบก
พ.ศ. 2537	เจ้าหน้าที่การทูต 3 กรมยุโรป
พ.ศ. 2539	เลขานุการตรี สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงวอร์ซอ
พ.ศ. 2543	เจ้าหน้าที่การทูต 5 กรมอเมริกาและแปซิฟิกใต้
พ.ศ. 2546	เลขานุการเอก สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงบรัสเซลส์
พ.ศ. 2550	นักการทูต ระดับ 6 กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
พ.ศ. 2551	นักการทูตชำนาญการ กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
พ.ศ. 2554	นักการทูตชำนาญการ (ที่ปรึกษา) หัวหน้าฝ่ายโยกย้ายและเลื่อนระดับ สำนักบริหารบุคคล
พ.ศ. 2557	นักการทูตชำนาญการพิเศษ หัวหน้าฝ่ายโยกย้ายและเลื่อนระดับ สำนักบริหารบุคคล
ตำแหน่งปัจจุบัน	อัครราชทูตที่ปรึกษา สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงบรัสเซลส์